

Vlaamse
overheid

DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ (DLV)

Ondernemingsplan 2017

Jaarrapportering 2016

Vlaamse
overheid

Vlaanderen
is landbouw & visserij

ONDERNEMINGSPLAN 2017

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

Inleiding

- 1. Missie – visie – waarden Departement Landbouw en Visserij**
- 2. Beleids- en beheersdoelstellingen**
- 3. Doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken**
  - 3.1 Aanbevelingen audit Vlaanderen**
  - 3.2 Uitvoering kerntakenplan**
  - 3.3 Opvolging personeelsbesparing**
- 4. Welzijn, diversiteit en integriteit**
- 5. Bijlage: Personeelsplan**

MANAGEMENTSAMENVATTING

Het ondernemingsplan 2017 van het Departement Landbouw en Visserij bevat de prioritaire projecten (PPR's) die het departement in 2017 zal uitvoeren om bij te dragen aan de strategische (SD 1- SD 6) en operationele doelstellingen van de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 en aan de strategische doelstelling (SD 7) over interne werking.

Hieronder een samenvattende tabel van de PPR's per strategische doelstelling.

Nr.	Projectnr.	Strategische projecten 2017
SD 1: Duurzame bedrijfsvoering wordt voorop gezet in Flanders Agrofood Valley		
1.	PPR-1.1.1	Coördineren van sectorplannen: actieplannen varkenshouderij tegen 2030, actieplan zuivel, actieplan fruit.
2.	PPR-1.1.2	Organiseren van Ronde Tafel Visserij.
3.	PPR-1.1.3	Uitwerken van een voorontwerp decreet inzake pacht, inclusief voorstellen voor fiscale stimuli.
4.	PPR-1.3.1	Opmaken van crisisdraaiboek voor toekomstige crisissen.
5.	PPR-1.3.2	Uitvoeren van de huidige crisismaatregelen (incl. IT) in de sectoren.
6.	PPR-1.3.3	Ondersteunen van de onderhandelingspositie door het bepalen van de gevolgen van de Brexit op landbouw, visserij en voeding.
7.	PPR-1.3.4	Vorbereiden van het toekomstig GLB, zowel intern als met de stakeholders.
8.	PPR-1.3.5	Implementeren van het GVB via regionaal beleid en uitvoerbaar maken voor de Vlaamse vloot.
9.	PPR-1.5.1	Opmaken van een nieuw decreet voor Vlaams landbouwrampenfonds en flankerend beleid voorstellen.
10.	PPR-1.5.2	Uitvoeren van flankerend beleid (incl. IT) in het kader van het decreet voor Vlaams landbouwrampenfonds.
SD 2: Flanders Agrofood Valley wordt op de kaart gezet in binnen- en buitenland		
11.	PPR-2.2.1	Opstellen van een aanpak inzake het concept 'Flanders Agrofood Valley' met het betrekken van (alle) actoren.
12.	PPR-2.4.1	Opmaken van een nieuw strategisch plan 'Biologische landbouw'.
SD 3: De agrofood keten staat sterk in Vlaanderen		
13.	PPR-3.2.1	Creëren van een dashboard m.b.t. prijs- en marktinformatie voor diverse sectoren.
14.	PPR-3.3.1	Bepalen en implementeren van Vlaams beleid voor schoolfruit en schoolmelkprogramma.
SD 4: Flanders Agrofood Valley houdt rekening met zijn omgeving		
15.	PPR-4.1.1	Afhankelijkheid van de import van eiwitrijke productie verlagen d.m.v. de uitvoering van het 2e actieplan 'Alternatieve Eiwitten'.
16.	PPR-4.1.2	Constructieve samenwerking in het kader van IHD/PAS voortzetten, nadat politieke keuzes gemaakt zijn.
17.	PPR-4.1.3	Uitvoering van het landbouwluk in kader van het Vlaams Klimaatactieplan 2021-2030, gefinancierd vanuit het klimaatfonds.

18.	PPR-4.3.1	Verdere uitwerking van de roadmap 'Circulaire economie'.
19.	PPR-4.3.2	Uitvoering van het Vlaamse Bijenprogramma.
20.	PPR-4.5.1	Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering stedenbouwkundige vergunningen.
SD 5: Innovatie is de sleutel van de toekomst van Flanders Agrofood Valley		
21.	PPR-5.1.1	Lanceren van nieuwe oproep voor de VLIF-projectsteun innovatie, met bijzondere aandacht voor de groenten- en fruitsector.
22.	PPR-5.1.2	Opmaken en uitvoeren van een strategie voor de organisatie en sturing van het Vlaamse landbouwonderzoek.
23.	PPR-5.1.3	Sensibiliseren en overleg over de opportuniteiten en beperkingen van big data in de landbouw.
24.	PPR-5.4.1	Project pulvisserij en de uitwerking van de mogelijkheden in noordwestelijke wateren.
SD 6: De overheid is de partner van Flanders Agrofood Valley		
25.	PPR-6.1.1	Uniformiseren van adviezen in het kader van vergunningen aan de lokale besturen op Vo-niveau en introduceren van omgevingsvergunningen.
26.	PPR-6.1.2	Uitrol van e-programma: e-projecten, e-structuur en e-leidinggeven.
27.	PPR-6.2.1	Uitbouwen van het e-loket als selfservice portaal voor de klant.
28.	PPR-6.2.2	Visievorming en uitwerking e-communicatie met blijvende aandacht voor digibeten.
29.	PPR-6.2.3	Werken aan betere regelgeving (motivering), besluitvorming en handhaving (o.a. uniformiseren van handhaving en beroepsdossiers).
SD 7: Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren		
30.	PPR-7.1.2	Leiding geven in tijden van verandering.
31.	PPR-7.1.3	Motivatie, beloning en waardering.
32.	PPR-7.2.1	Ondersteuning van de uitrol van het project structuurwijziging (Change).

INLEIDING

Het ondernemingsplan bestaat (conform het sjabloon van de Vlaamse Regering) uit zes delen:

- ▶ In het eerste deel (hoofdstuk 2) worden de prioritaire projecten en processen opgenomen die bijdragen aan de operationele beleidsdoelstellingen ter uitvoering van de 6 strategische beleidsdoelstellingen uit de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 (SD 1 – SD 6);
- ▶ In het tweede deel (hoofdstuk 2) worden de beheersdoelstellingen van het Departement Landbouw en Visserij opgenomen. Deze doelstellingen over interne werking (SD 7) zorgen ervoor dat het departement zo efficiënt mogelijk werkt om de beleidsdoelstellingen in het eerste deel te kunnen behalen. Achtereenvolgens komen de thema's HR, Organisatie en Integriteit aan bod.
- ▶ Het derde deel (hoofdstuk 3) bevat de doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken:
  - > Aanbevelingen Audit Vlaanderen;
  - > Kerntakenplan;
  - > Personeelsbesparingen.
- ▶ Deel 4 (hoofdstuk 4) bevat onze acties rond Welzijn, weerspiegeld in het jaaractieplan Welzijn;
- ▶ Deel 5 (hoofdstuk 5) bevat onze acties rond Gelijke Kansen en Diversiteit, weerspiegeld in het Gelijke Kansen en Diversiteitsplan.
- ▶ Deel 6 (hoofdstuk 6) van het ondernemingsplan bevat de bijlage, nl. het personeelsplan.

Andere bijlagen, zoals het IT-stuurplan, het communicatieplan, het studieplan, e.a. zijn raadpleegbaar bij het departement.

Vanuit efficiëntieoverwegingen, werd het ondernemingsplan 2017 opgemaakt aan de hand van Traject, de opvolgingsstool van de Vlaamse overheid. De projectfiches zijn opgebouwd op basis van de verplichte velden die per project moeten ingevuld worden in de tool, en werden bij de omschrijving aangevuld volgens onderstaande elementen:

- ▶ Situering
- ▶ Doel
- ▶ Indicator

De (resultaats)indicator en de kritische succesfactoren worden bij opstart van de projecten mee opgenomen en verfijnd in het projectplan. Per prioritair project zal een projectplan worden opgemaakt.

Het ondernemingsplan kent dit jaar een aantal beleidsdomein-projecten. Deze projecten gaan ruimer dan onze eigen entiteit en zijn een opdracht voor het beleidsdomein of de Vlaamse overheid. Het Departement Landbouw en Visserij zal zijn bijdrage opvolgen via het ondernemingsplan, gezien zijn belangrijke rol in deze projecten. Het is hier wel van groot belang dat de verschillende entiteiten binnen het Beleidsdomein Landbouw en Visserij en de Vlaamse overheid samenwerken. Voor 2017 werden volgende beleidsdomein-projecten geformuleerd:

- ▶ PPR-1.1.1 : Coördineren van sectorplannen: actieplannen varkenshouderij tegen 2030, actieplan zuivel, actieplan fruit.
- ▶ PPR-1.3.4: Voorbereiden van het toekomstig GLB, zowel intern als met de stakeholders.

- ▶ PPR-2.2.1: Opstellen van een aanpak inzake het concept 'Flanders Agrofood Valley' met het betrekken van (alle) actoren.
- ▶ PPR-4.1.3: Uitvoering van het landbouwluk in kader van het Vlaamse Klimaatactieplan 2021-2030, gefinancierd vanuit het klimaatfonds.
- ▶ PPR-4.3.1: Verdere uitwerking van de roadmap 'Circulaire economie'.
- ▶ PPR-4.3.2: Uitvoering van het Vlaamse Bijenprogramma.
- ▶ PPR-5.1.2: Opmaken en uitvoeren van een strategie voor de organisatie en sturing van het Vlaams onderzoekslandschap.
- ▶ PPR-5.1.3: Sensibiliseren en overleg rond de opportuniteiten en beperkingen van big data in de landbouw.
- ▶ PPR-5.4.1: Project pulsvisserij en de uitwerking van de mogelijkheden in noordwestelijke wateren.

Het ondernemingsplan 2017 zal gemonitord worden via de opvolgingstool van de Vlaamse overheid (TRAJECT).

Het ondernemingsplan 2017 wordt ter goedkeuring bezorgd aan de inspectie van financiën (IF) en aan de minister.

1 MISSIE – VISIE – STRATEGIE DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

1.1 DE MISSIE

Vanuit het Europese en globale Vlaamse kader bouwen we mee aan een toekomstgericht landbouw- en visserijbeleid.

We zorgen voor een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de Vlaamse agrovoedingsketen met prioriteit voor de primaire producent.

1.2 DE VISIE

Partner van de agro-ondernemer

Binnen het platteland van morgen bouwen wij, als partner van de agro-ondernemer, mee aan een sterke en innovatieve landbouw en visserij in de keten. Zo zorgen we samen voor (h)eerlijk gezond voedsel, geproduceerd in harmonie met de omgeving en maatschappij.

- ▶ Het platteland van morgen: de context en veranderende tendensen die verwacht worden in de verre toekomst,
- ▶ Sterk: de primaire producent staat sterk in de keten. Zijn/haar bedrijf is leefbaar, concurrentieel, crisisbestendig en duurzaam,
- ▶ (H)eerlijk: nastreven van een eerlijke prijs voor kwaliteitsvol en duurzaam voedsel,
- ▶ In harmonie: er is wederzijds respect tussen landbouwer en maatschappij.

1.3 ONZE WAARDEN

Binnen ons departement hechten we belang aan volgende vier waarden:

- ▶ Openheid: open dialoog
- ▶ Vertrouwen: op ons kan je rekenen!
- ▶ Wendbaarheid: veerkrachtig in een veranderende omgeving
- ▶ Daadkracht: durven beslissen en samen consequent vooruit

1.4 ONZE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

In uitvoering van de missie en visie van het Departement Landbouw en Visserij, werden 6 strategische beleidsdoelstellingen bepaald. Deze doelstellingen werden tijdens de strategieoefening in detail omschreven.

SD1 – DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We stimuleren de instroom van nieuwe agro-ondernemers. We zetten samen met onze stakeholders in op een actieve ondersteuning van onze landbouwers en vissers via een toekomstgericht en innovatief beleid om te komen tot rendabele en weerbare bedrijven.

SD2 - FLANDERS AGROFOOD VALLEY IN BINNEN- EN BUITENLAND

Het departement werkt mee aan het kader voor overleg waarbinnen sectoren en overheden opportuniteiten ontwikkelen om de marktpositie in binnen- en buitenland voor alle producenten te versterken. We stimuleren nieuwe productiesystemen en niche- en bioproductie in Vlaanderen.

SD3 - DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

We zijn bereid om de afstemming en de samenwerking te faciliteren in de agrovoedingsketen in Vlaanderen om de rol van de agro-ondernemer te versterken, met het streven naar eerlijke prijsvorming als prioriteit.

SD4 - FLANDERS AGROFOOD VALLEY HOUDT REKENING MET ZIJN OMGEVING

Tegen 2019 zijn het departement en de landbouw- en visserijsector sterkere en evenwaardige partners in het geïntegreerd overleg rond omgevingsbeleid. We stimuleren vanuit dit oogpunt onze bedrijven via gepaste instrumenten tot duurzame bedrijfsvoering in harmonie met de omgeving. We zetten in op flankerend beleid waar nodig.

SD5 - INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We ondersteunen en evalueren innovatie en onderzoek gericht op de landbouw- en zeevisserijsector in Vlaanderen. We ontwikkelen en verspreiden informatie en kennis, afgestemd met partners in de sector en de maatschappij. We bieden de Vlaamse agro-ondernemer de mogelijkheid om innovaties te ontwikkelen en toe te passen.

SD6 - DE OVERHEID IS DE PARTNER VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We zijn een betrouwbare, efficiënte, communicatieve en proactieve entiteit van de Vlaamse overheid. Het departement is partner van de Vlaamse landbouw-, zeevisserij- en agrovoedingssector. We zetten sterk in op administratieve vereenvoudiging, daling van de planlasten, digitalisering en vereenvoudigde regelgeving in overleg met partners en betrokkenen.

2 BELEIDS- EN BEHEERSDOELSTELLINGEN

SD1: DUURZAME BEDRIJFSVOERING WORDT VOOROP GEZET IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 1.1: INSTROOM EN VERJONGING VAN BEDRIJFSLEIDERS BEVORDEREN ALS BASISVOORWAARDE VOOR HET BEHOUD VAN EEN TOEKOMSTGERICHTE EN DUURZAME LANDBOUWSECTOR

PPR-ABCO-1.1.1: Coördineren van sectorplannen: actieplannen varkenshouderij tegen 2030, actieplan zuivel, actieplan fruit

Situering:

De crisissituatie binnen een aantal sectoren, door de moeilijke marktomstandigheden, heeft in 2016 geleid tot de opmaak van een aantal sectorplannen, o.a. voor de varkenshouderij, de zuivelsector en de fruitteelt.

In 2017 zal uitvoering gegeven worden aan de verschillende acties uit dit actieplan. Een interne afstemming tussen de collega's die betrokken zijn bij de uitvoering van de verschillende actieplannen kan voor efficiëntiewinsten zorgen. Daarnaast is het noodzakelijk om in te zetten op een stimulering en 'vinger aan de pols' houden bij de verschillende ketenactoren uit de sector zelf die betrokken zijn bij en verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de verschillende acties.

Doel:

- ▶ Sector-overschrijdende coördinatie van de uitvoering van de verschillende actieplannen binnen het departement (best practices).
- ▶ Opvolging van de stand van zaken over de uitvoering van de verschillende actieplannen door de verschillende partners.

Indicator:

- ▶ We beschikken per actieplan over een duidelijke opvolgingstabel die de actuele stand van zaken van de verschillende actieplannen weergeeft. Deze informatie is ook beschikbaar op onze website.
- ▶ Er is intern afgestemd tussen de collega's die betrokken zijn bij de verschillende actieplannen.

PPR-AVKD-1.1.2: Organiseren van Ronde Tafel Visserij

Situering:

De visserij bevindt zich op een keerpunt. De sector doet het reeds 2 jaar goed, maar er wordt niet of nauwelijks geïnvesteerd in de toekomst die mee bepaald wordt door de marktmogelijkheden. Deze worden sterker bepaald door gecertificeerde vis. Het toonbaar maken van duurzame vis vanaf 2017 is het hoofdobjectief van deze ronde tafel. Er kunnen in 2017 onderwerpen worden aan toegevoegd in functie van de voortgang van alternatieven voor quotabeleid en -beheer.

Doel:

Met dit project willen we de visserijsector deels ontsluiten door productie t.e.m. handel en verwerking samen te brengen, hetgeen moet leiden tot een meer marktconforme productiewijze.

Indicator:

- ▶ Een ronde tafel organiseren met de gehele sector.
- ▶ De meerderheid van de reders schrijven zich in voor een verbetertraject duurzaamheid.
- ▶ Een afspraak om Valduvis meetinstrument te gebruiken, uiterlijk 2018.

PPR-ABCO-1.1.3: Uitwerken van een voorontwerp decreet inzake pacht, inclusief voorstellen voor fiscale stimuli

Situering:

In 2017 wordt een voorontwerp van decreet uitgewerkt, waarbij de pachtwetgeving wordt gewijzigd. Daarnaast worden een aantal fiscale stimuli uitgewerkt.

Doel:

Toegang tot grond is voor landbouwers essentieel en door de schaarste ervan voor veel – vooral jonge landbouwers – een probleem. Het gros van de landbouwgronden die door landbouwers wordt bewerkt, is geen eigendom van die landbouwers. De meeste landbouwers pachten gronden. Een aanpassing van de pachtwetgeving moet er dan ook voor zorgen dat de toegang tot grond voor de landbouwers wordt verbeterd, met name doordat de eigenaars gestimuleerd worden om gronden te verpachten en de generatiewisseling vergemakkelijkt wordt door jonge landbouwers sneller en voldoende toegang te geven tot beschikbare gronden.

Indicator:

Eind 2017 is er een voorontwerp van decreet tot wijziging van de pachtwetgeving en tot het invoeren van fiscale stimuli. Beide voorontwerpen worden in de loop van 2017 in procedure gestoken.

OD 1.2: DE JUISTE BEDRIJFSVORM EN DE JUISTE FINANCIERING BEPALEN MEE DE TOEKOMST

OD 1.3: EEN OPTIMAAL ONDERSTEUNINGSKADER BIJEN VOOR EEN DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN EUROPESE CONTEXT

PPR-ABCO-1.3.1: Opmaken van een crisisdraaiboek voor toekomstige crisissen

Situering:

Onze landbouwsectoren zijn zeer gevoelig zijn voor verstoringen van de markten, onafgezien of de oorzaken liggen in bijvoorbeeld voedselveiligheid, ziekten of plagen, klimaatomstandigheden, nucleaire of chemische vervuiling, economische marktomstandigheden of geopolitieke beslissingen zoals bijvoorbeeld m.b.t. de Ruslandcrisis.

Het Departement Landbouw en Visserij is strategisch geplaatst om, vanuit zijn band met de Europese Commissie, het kabinet/de minister, andere afdelingen of beleidsdomeinen, volop een Europese crisisbenadering te koppelen aan een regionale implementatie. De afdeling Beleidscoördinatie en Omgeving zorgt voor een optimale coördinatie en koppeling van de reguliere EU-marktmaatregelen, zoals (openbare) interventie, private opslag, groenooogsten/niet-oogsten e.a. met de specifieke crisismaatregelen uit de GMO (artikelen 219 t.e.m. 222 van V. 1308/2013).

De scope van dit project ligt dus bij crisissen bij onze belanghebbenden en niet noodzakelijk bij onze eigen organisatie.

Doel:

Verdere ontwikkeling van een draaiboek voor crisismanagement met centrale coördinatie.

Hoewel een dergelijk draaiboek niet alle onvoorziene omstandigheden kan voorzien, is een snel, efficiënt en gecoördineerd optreden vanuit de verschillende overheden en diensten, onontbeerlijk. Hierbij moet ook de link gelegd worden met de Europese crisisinstrumenten, het geregionaliseerd landbouwrampenfonds (voor klimatologische risico's), het sanitair fonds voor dier- en plantenrisico's (federale bevoegdheid) en bijvoorbeeld de brede weersverzekering of de ontwikkeling van een onderling fonds (via PDPO III) en het algemene risicomanagement van het departement.

Indicator:

Eind 2017 beschikken we over een ontwerp Crisismanagementdraaiboek. In eerste instantie zal de nadruk gelegd worden op de risico-identificatie en -evaluatie en bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende overheden.

PPR-AIS-1.3.2: Uitvoeren van de huidige crisismaatregelen (incl. IT) in de sectoren

Situering:

Door het groeiend onevenwicht tussen vraag en aanbod op de markt voor melk en melkproducten in 2016, doet zich in deze sector een crisis voor met voor veel producenten onhoudbaar lage prijzen. Ook andere veehouderijsectoren, zoals de sectoren rundvlees, varkensvlees, schapenvlees hebben te kampen met een moeilijke marktsituatie.

Sinds september 2014 zijn marktinterventie-instrumenten in de vorm van openbare interventie en particuliere opslag voor boter en mageremelkpoeder onafgebroken beschikbaar gebleven. Hoewel aan de hand van deze instrumenten de impact van de crisis is gemilderd, blijft de mondiale onbalans bestaan.

Om de huidige crisis te verlichten, wordt aan de lidstaten een eenmalige financiële bijdrage verleend ter ondersteuning van melkproducenten en/of landbouwers in andere veehouderijsectoren die betrokken zijn bij activiteiten om economische duurzaamheid en marktstabilisatie te stimuleren. Als marktmaatregel en om tot een doeltreffende reductie van de koemelkleveringen te komen, mag steun enkel worden verleend aan aanvragers die in juli 2016 koemelk aan eerste kopers hebben geleverd en voor een reductie van de leveringen met ten hoogste 50% ten opzichte van de betrokken referentieperiode.

Als crisismaatregel moeten de lidstaten maatregelen ontwerpen op basis van activiteiten om economische duurzaamheid en marktstabilisatie te stimuleren: opschorting of reductie van de productie, kleinschalige landbouw, extensieve productie, milieu- en klimaatvriendelijke productie, samenwerking tussen landbouwers, verhoging van de kwaliteit en de toegevoegde waarde en opleiding in methoden voor gezond beheer.

Doel:

Maatregelen ontwerpen en uitvoeren voor financiële ondersteuning van landbouwers in crisis en tegelijk hun weerbaarheid verhogen door bij de keuze van de maatregelen in te zetten op de meer duurzame landbouwmethoden en marktstabilisatie.

Indicator:

Op 30 september 2017 zijn de Europese en aanvullende Vlaamse steunbedragen in het kader van de crisismaatregelen aan de begunstigden, betaald.

PPR-ABCO-1.3.3: Ondersteunen van de onderhandelingspositie door het bepalen van de gevolgen van de Brexit op landbouw, visserij en voeding

Situering:

De gevolgen van een mogelijke uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de EU, de zgn. Brexit, dreigen voor België groot te zijn. Dit komt door de sterke Belgische export naar de Britse markten en onze kwetsbaarheid als open economie. Het zal zeker nodig zijn om de Brexit van nabij te volgen en, naarmate er meer duidelijkheid komt over de activatie van artikel 50 TFEU door het Verenigd Koninkrijk en de richting die de Brexit uitgaat, de gevolgen voor onze land- en tuinbouw en visserij tijdig in te schatten, om zo onze inbreng in de onderhandelingen te kunnen voorbereiden.

Doel:

Voldoende inzicht hebben in de handel van landbouw-, tuinbouw- en visserijproducten met het Verenigd Koninkrijk, een goede analyse voorbereiden van de gevolgen van een mogelijke Brexit op beleid en handel in onze materie om goed beslagen te kunnen deelnemen aan de onderhandelingen over de Brexit.

Indicator:

- ▶ Update van de impactanalyse;
- ▶ Tijdig input leveren aan kabinet en Internationaal Vlaanderen waar gevraagd;
- ▶ Opname van de belangen van de landbouw- en visserijsector in de Vlaamse, Belgische en Europese onderhandelingspositie.

PPR-ABCO-1.3.4: Voorbereiden van het toekomstig GLB, zowel intern als met de stakeholders

Situering:

In 2018 zal de Europese Commissie vermoedelijk een voorstel voor een hervorming van het GLB na 2020 op tafel leggen. In 2017 komt er ter voorbereiding van dit voorstel in het begin van het jaar een openbare raadpleging en in het najaar volgt een communicatie met de grote lijnen van het toekomstig GLB. In 2016 legden we al een deel van het traject af van de voorbereiding. Zowel stakeholders als andere beleidsdomeinen kregen de kans om hun input te geven aan de administratie. Dit werd met hen besproken en samen gevat. Deze bijdragen vormden de basis voor het vastleggen van knelpunten die we ervaren met het huidige GLB.

Doel:

Het doel is tweevoudig. Enerzijds bepalen we in het voorjaar van 2017 een Vlaams standpunt over de knelpunten die we vandaag identificeren. Anderzijds willen we dit standpunt zo goed als mogelijk ingang laten vinden in het Belgisch standpunt en in de Europese besluitvorming.

Indicator:

- ▶ Tegen eind maart legt het Departement Landbouw en Visserij een voorstel van standpunt voor aan het kabinet.
- ▶ Op lange termijn: het Vlaamse (en Belgische) standpunt is gekend bij de Europese Commissie en bij andere spelers in de Europese besluitvorming.

PPR-AVKD-1.3.5: Implementeren van het GVB via regionaal beleid en uitvoerbaar maken voor de Vlaamse vloot

Situering:

Het GVB voorziet in artikel 15 de infasering van de aanlandingsplicht voor alle TAC-soorten in de demersale visserijen gedurende de periode 2016-2019. De invulling hiervan wordt unaniem overeengekomen door de betrokken lidstaten per zeebekken via de regionalisatie. De Belgische visserijvloot is geïnteresseerd in drie zeebekkens, namelijk de Noordzee, de noordelijke westelijke wateren en de zuidelijke westelijke wateren. Tegen 31 mei moeten de gemeenschappelijke aanbevelingen voor de 'discardplannen infasering 2018' bij de Europese Commissie ingediend zijn, die deze dan via gedelegeerde handelingen in EU-regelgeving omzet. De lidstaten zorgen voor de toepassing ervan voor hun vaartuigen en dwingen naleving van de regels af. België is voorzitter van de NWWG gedurende het eerste semester 2017.

Doel:

De uitvoering van het GVB en in het bijzonder de aanlandingsplicht vorm geven via het voorstellen van uitvoeringsbepalingen.

Indicator:

- ▶ Eind mei: indienen bij de Europese Commissie van de Gemeenschappelijke Aanbevelingen voor de infasering van de aanlandingsplicht in de demersale visserijen 2018 via teruggooiplannen.
- ▶ Organiseren en volgen van technische groepen (TG) en groepen hoog niveau (HLG).
- ▶ Vlaamse uitvoeringsbepalingen via ontwerp MB voorleggen omstreeks half december.

OD 1.4: PROFESSIONALISERING FACILITEREN DOOR CONTINUE AANDACHT VOOR VORMING, OPLEIDING EN ADVISERING

OD 1.5: BLIJVEND INZETTEN OP ONDERSTEUNING VAN MENSEN ÉN BEDRIJVEN

PPR-ABCO-1.5.1: Opmaken van een nieuw decreet voor het Vlaams landbouwrampenfonds en een flankerend beleid voorstellen

Situering:

Het landbouwrampenfonds is gesubsidieerd sinds 1 juli 2014. Op dit ogenblik is de huidige federale wet in het kader van landbouwrampen van kracht. Het doel is om een Vlaams geoptimaliseerd kader uit te werken. Dit wordt uitgewerkt in een decreet en een uitvoeringsbesluit.

Doel:

Komen tot een hervormd en geactualiseerd wettelijk kader voor de behandeling van landbouwrampen.

Indicator:

- ▶ Eind 2017 is een nieuw decreet Vlaams landbouwrampenfonds gepubliceerd.
- ▶ Eind 2017 is een uitvoeringsbesluit gepubliceerd dat uitwerking geeft aan het decreet.

PPR-AIS-1.5.2: Uitvoeren van flankerend beleid (incl. IT) in het kader van het decreet voor Vlaams landbouwrampenfonds

Situering:

Sinds 1 juli 2014 is het landbouwrampenfonds geregionaliseerd. Vanaf die datum is Vlaanderen verantwoordelijk voor de afhandeling van dossiers en uitbetaling aan landbouwers in het kader van een landbouwrampenfonds.

In het verleden gebeurde de afhandeling van een ramp steeds volledig via papieren dossiers. Om het proces te optimaliseren en vooral ook klantvriendelijker te maken, willen we inzetten op een informatisering van de schadeaanvraag en verdere afhandeling. Daarnaast is er een link met een geplande PDPO-maatregel, namelijk de subsidiëring van de brede weersverzekering en de verzekeringen die door producentenorganisaties binnen Pijler I worden afgesloten voor hun leden. Het is namelijk zo dat als een landbouwer 50% van zijn productie verzekerd heeft tegen de meest voorkomende weersrisico's, hij een hogere uitkering krijgt dan een landbouwer die dit niet gedaan heeft. Daarom is het nuttig om in eenzelfde databank bij te houden welke percelen verzekerd zijn.

Doel:

Een toepassing ontwikkelen op het e-loket waarmee het volgende mogelijk wordt:

- ▶ De landbouwer geeft aan in een toepassing op het e-loket welke percelen beschadigd zijn en welke percelen verzekerd zijn;
- ▶ Voor de gemeenten moet het mogelijk zijn om overzichten van de aanvragen op hun grondgebied uit het systeem te halen of te krijgen zodat zij een rondgang van de schattingscommissies kunnen plannen;
- ▶ De schadevaststelling zal gebeuren door schattingscommissies of onafhankelijke schatters die hun bevindingen onmiddellijk online (via ontwikkeling app door gemeenten) of door ingave op het e-loket, doorgeven met daarbij een upload van ondertekende papieren verslagen;
- ▶ Het Departement Landbouw en Visserij en collega's van Kanselarij en Bestuur, die de algemene rampen beheren, extraheren gegevens voor de dossierafhandeling van landbouwschade uit het systeem;
- ▶ Er wordt een uitwisseling opgezet met verzekeraars.

Indicator:

De toepassing is beschikbaar op het e-loket in het voorjaar van 2017. In een volgende fase wordt een gegevensuitwisseling opgezet met verzekeraars van weersrisico's.

SD2: FLANDERS AGROFOOD VALLEY WORDT OP DE KAART GEZET IN BINNEN- EN BUITENLAND

OD 2.1: DE OVERHEID ONDERSTEUNT DE EXPORT VAN VLAAMSE LANDBOUWPRODUCTEN

OD 2.2: INZETTEN OP DE VERMARKTING VAN PRODUCTEN VAN EIGEN BODEM OP EIGEN BODEM, MET AANDACHT VOOR CONSUMENTENVOORKEUREN

PPR-AMS-2.2.1: Opstellen van een aanpak inzake het concept 'Flanders Agrofood Valley' met het betrekken van (alle) actoren

Situering:

Bij de voorstelling van *Voedsel om over na te denken - LARA 2016*, heeft de minister aangekondigd dat er, conform de beleidsbrief, voort werk zal gemaakt worden van de uitwerking van het concept Flanders Agrofood Valley.

Doel:

In 2017 zijn de doelstellingen binnen het beleidsdomein (Dept. LV, ILVO, VLAM):

- ▶ Beleidsdomein studiedag op Agriflanders (over nieuwe trends in voeding) en Agribex (nader te bepalen).
- ▶ Naamsverandering ILVO naar Instituut voor landbouw, voedings- en visserijonderzoek.
- ▶ Afstemming met diverse stakeholders over verdere uitwerking FAFV.
- ▶ Oproep Agrovoeding (najaar 2017).
- ▶ Opvolgen van EU agenda FOOD 2030 en andere ontwikkelingen in EU landen.
- ▶ Organisatie van Leren in netwerk rond FAFV.

Indicator:

- ▶ Er werden in dit kader 2 studiedagen georganiseerd.
- ▶ Het departement wordt erkend in zijn rol.
- ▶ Er is een oproep Agrovoeding gelanceerd.

OD 2.3: NICHEMARKTEN KRIJGEN DE AANDACHT DIE ZE VERDIENEN

OD 2.4: DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE IN VLAANDEREN BLIJFT GROEIEN

PPR-AVDKP-2.4.1: Opmaken van een nieuw strategisch plan 'Biologische landbouw'

Situering:

Vanaf 1 januari 2018 moet in principe een nieuw (derde) strategisch plan biologische landbouw in werking treden. Dit strategisch plan is traditiegetrouw een engagementsverklaring en actieplan dat door zowel de minister als de biosector ondertekend/onderschreven wordt. Het doel van dit plan is de stimulering van de biologische landbouw en de biologische productie in Vlaanderen.

In 2017 wordt dit derde plan uitgewerkt. Hiervoor gebeurde reeds een voortraject in 2016 waarin een departementale werkgroep het plan van aanpak voorbereidde om tot een nieuw gedragen plan te komen. De leden van de strategische stuurgroep van het huidige plan bio hebben (ieder voor zich) al een SWOT-analyse uitgevoerd die als basis kan dienen voor het nieuwe plan. Het komende werkjaar wordt dit plan van aanpak verfijnd en uitgevoerd. Hierbij worden alle relevante stakeholders, nl. landbouwers (bio en niet-bio), verwerkers (bio en niet-bio) en de sector (retail, organisaties, onderzoek), betrokken in de vorm van het organiseren van workshops en overlegvergaderingen. Hierbij gaat er voldoende aandacht naar de manier waarop deze events georganiseerd worden met het oog op het gewenste doel (draaiboek: locatie, tijdstip, facilitatietool, type vergadertechniek enz.). Daarna wordt alle input verwerkt en in overleg met de medeondertekenaars verder uitgeschreven en gevalideerd. De rol van het departement is de volledige uitwerking en begeleiding van de verschillende stappen die moeten genomen worden in de opmaak van het plan.

Doel:

Een volledig uitgewerkt en vernieuwend Strategisch Plan Biologische Landbouw 2018-2022, waarin de minister en de sector zich engageren met het oog op het ondersteunen en stimuleren van de biologische landbouw in Vlaanderen.

Indicator:

- ▶ Interne departementale werkgroep: voorbereidende stappen ter organisatie van workshops;
- ▶ Workshop(s) (1 of 2) met doelgroep landbouwers (bio en niet-bio);
- ▶ Workshop met verwerkers (bio en niet-bio);
- ▶ Workshop met sectororganisaties en stakeholders;
- ▶ Uitgeschreven plan o.b.v. uitkosten workshops;
- ▶ Validatie en ondertekening plan door minister en sector.

SD3: DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

OD 3.1: DUURZAAMHEID IS EEN VERHAAL VAN DE GANSE KETEN

OD 3.2: TRANSPARANTIE OVER PRIJZEN IN DE KETEN CREËREN, ZORGT VOOR VERTROUWEN

PPR-ABCO-3.2.1: Creëren van een dashboard m.b.t. prijs- en marktinformatie voor de diverse sectoren

Situering:

Met behulp van een dashboard willen we de sector en andere belanghebbenden op een eenvoudige en transparante manier informeren over de laatst beschikbare marktinformatie. Het voordeel van een dashboard is om in één oogopslag een marktoverzicht te krijgen van een welbepaalde sector. Indien gewenst kan dan verder geklikt worden om de gegeven meer in detail te zien.

Doel:

De vraag naar transparantie binnen de landbouwsectoren blijft bestaan. Door de ontwikkeling van een dashboard krijgt de sector veel meer informatie. Er is vraag naar één locatie waar alle tendensen op technisch en economisch vlak, uit binnen- en buitenland per sector worden opgevolgd. Transparantie creëren over prijzen in de keten, zorgt voor vertrouwen.

Indicator:

- ▶ Er is een dashboard voor de sectoren varkens, runderen, aardappelen, zuivel, eieren en pluimvee.
- ▶ De dashboards zijn gepubliceerd op de website van LV.
- ▶ De informatie op de dashboards worden wekelijks geactualiseerd.

OD 3.3: ONDERSTEUNEN VAN DE AGROVOEDINGSSECTOR IN ZIJN GEHEEL

PPR-AOO-3.3.1: Bepalen en implementeren van Vlaams beleid voor schoolfruit en schoolmelkprogramma

Situering:

Schoolfruit en schoolmelk kaderen in het project om de (toekomstige) consument bewust te maken voor goede en gezonde voeding en duurzame eetgewoontes. Deze maatregelen bestaan reeds lang, maar er was geen link tussen beide. Overeenkomstig de gewijzigde (en nog te wijzigen) Europese wetgeving worden deze maatregelen samengevoegd vanaf het schooljaar 2017-2018. Beide maatregelen worden dus herbekeken maar het zal vooral de oudste maatregel (de schoolmelkmaatregel) zijn die fundamentele wijzigingen zal ondergaan en meer afgestemd zal worden op de bestaande schoolfruitmaatregel. Er wordt wel van de gelegenheid gebruik gemaakt om ook deze laatste bij te sturen.

De maatregelen moeten gepaard gaan met begeleidende maatregelen.

Doel:

De schoolfruit en schoolmelkmaatregel aantrekkelijk maken voor de scholen (inclusief de begeleidende maatregelen) zodat er maximaal gebruik van gemaakt wordt. Dit moet gebeuren binnen het Europese kader en in overleg met de andere betrokken partijen (departementen welzijn en onderwijs, Vigez, sector ...).

Indicator:

- ▶ Een regionale strategie schoolmelk/schoolfruit tegen 1/7/2017;
- ▶ Vlaamse wetgeving tegen 1/8/2017;
- ▶ Een nieuwe IT-applicatie voor extern en intern gebruik;
- ▶ Aantal scholen dat deelneemt aan de maatregel(en).

SD4: FLANDERS AGROFOOD VALLEY HOUDT REKENING MET ZIJN OMGEVING

OD 4.1: UITDAGINGEN VOORTKOMEND UIT ANDERE BELEIDSDOMEINEN WORDEN OPGEVOLGD, WANT DEZE VORMEN MEE DE LANDBOUW VAN MORGEN

PPR-AVDKP-4.1.1: Afhangelijkheid van de import van eiwitrijke productie verlagen d.m.v. de uitvoering van het 2e actieplan 'Alternatieve Eiwitten'

Situering:

In uitvoering van de Engagementsverklaring van 10 februari 2010 werd een eerste Actieplan Alternatieve Eiwitbronnen opgemaakt en uitgevoerd. In dat plan werd voorzien dat op het einde van de looptijd van 5 jaar een vervolgtraject zou worden uitgetekend. In 2016 werd het 2e actieplan AAE2 gelanceerd.

Doel:

In het actieplan zijn tal van concrete acties gedefinieerd met als gemeenschappelijk doel de afhankelijkheid van de Vlaamse veehouderij van de import van eiwit van buiten Europa, te verminderen.

Indicator:

- ▶ Aan de voorlichters van het departement zal worden gevraagd welke voorlichtingsacties worden georganiseerd over de productie van bedrijfseigen eiwit en optimalisatie van de benutting van bestaande eiwitbronnen.
- ▶ Bij ILVO wordt opgevraagd welke acties worden ondernomen als trekker van de werkgroep 'onderzoek alternatieve eiwitbronnen'.

- ▶ Organiseren van een event rond soja-teelt in Vlaanderen.

PPR-ABCO-4.1.2: Constructieve samenwerking in het kader van IHD/PAS voortzetten, nadat politieke keuzes zijn gemaakt

Situering:

De Programmatische Aanpak Stikstof of PAS heeft een sterke invloed op de ontwikkelingsperspectieven van de landbouwbedrijven. Onze inzichten in ruimtelijke processen, expertise in stallenbouw en algemene data-aanlevering waar nodig, kunnen dit beleid ondersteunen. Op 30 november 2016 nam de Vlaamse Regering hierover een nieuwe beslissing. De gevolgen en de uitvoering van de genomen beslissingen zullen in de loop van 2017 duidelijk worden.

Doel:

De uitvoering van een PAS die voldoende rekening houdt met de landbouwkundige beleidsaspecten en waarbij de getroffen landbouwers voldoende begeleid en geflankeerd worden.

Indicator:

Aantal sleutelbeslissingen waarbij de input van het Departement Landbouw en Visserij evenwichtig weerspiegeld wordt in de eindbeslissing.

PPR-ABCO-4.1.3: Uitvoering van het landbouwluk in het kader van het Vlaamse Klimaatactieplan 2021-2030, gefinancierd vanuit het klimaatfonds

Situering:

Op de Vlaamse klimaatop van 1 december 2016 werden door de stakeholders van diverse sectoren, maar ook door de Vlaamse Regering engagementen aangebracht om tegen 2020, 2030 en 2050 de ambitieuze broeikasgasreductiedoelstellingen voor Vlaanderen vorm te geven. Dit resulteerde in een Vlaams Klimaat- en energiepact (<http://www.vlaamseklimaatop.be/vket-01-12-2016-vlaams-klimaat-en-energiepact>).

Wat betreft de landbouwsector, werden 10 maatregelen (actiepunten onder de vorm van fiches) voorgesteld die verder uitgewerkt moeten worden met de verschillende betrokken stakeholders en naargelang het geval zullen resulteren in specifiek beleid.

(<http://www.vlaamseklimaatop.be/sites/default/files/atoms/files/Vlaams%20Klimaat-%20en%20Energiepact%20-%20Bijlage%201%20-%20Engagementen%20leden%20Vlaamse%20Regering.pdf>).

Doel:

De landbouwsector ondersteunen om de korte-, middellange- en langetermijndoelstellingen inzake de reductie van broeikasgassen te realiseren op Vlaams niveau.

Indicator:

Vanaf 2017: verdere uitwerking en uitvoering geven aan de fiches die voorliggen.

OD 4.2: HET VLIF BESTENDIGT ZIJN ROL ALS MOTOR VAN DE DUURZAME INVESTERINGEN IN LAND- EN TUINBOUW

OD 4.3: ZOWEL ONDERSTEUNEND ALS FLANKEREND BELEID ALS ONDERZOEK STUREN MEE IN DE JUISTE RICHTING

PPR-AMS-4.3.1: Verdere uitwerking van de roadmap 'circulaire economie'

Situering:

Circulaire economie is een nieuw (en zeer breed) concept dat uitgebreid werd bestudeerd in het rapport *Back to basics* en in het ILVO-project GENESYS. Het biedt opportuniteiten voor landbouw en visserij, temeer omdat ook de Europese Commissie dit op haar agenda geplaatst heeft.

Doel:

Doelstellingen voor 2017 zijn:

- ▶ Opvolgen van EU en Vlaamse initiatieven op vlak van circulaire economie, voor zover ze op landbouw en visserij betrekking hebben.
- ▶ Onderzoek naar belemmeringen die (landbouw)bedrijven ondervinden bij het ontwikkelen van initiatieven in dit kader.
- ▶ Opstellen van een kader voor duurzaam beheer van de verschillende biomassastromen.
- ▶ Afstemmen met diverse stakeholders binnen en buiten de overheid.

Indicator:

- ▶ Er is een lijst met belemmeringen die (landbouw)bedrijven ondervinden bij het ontwikkelen van initiatieven ter zake.
- ▶ Er is een kadertekst voor duurzaam beheer van de verschillende biomassastromen.

PPR-ABCO-4.3.2: Uitvoering van het Vlaamse Bijenteeltprogramma

Situering:

Het Vlaams Bijenteeltprogramma kadert in het Europese stelsel voor steun aan de bijenteelt, voorzien in verordening (EU) 1308/2013, waarbij de lidstaten de gelegenheid geboden werd een nationaal (regionaal) programma bij de Europese Commissie in te dienen, dat na goedkeuring recht geeft op een cofinanciering van 50%. Het programma richt zich op de verbetering van de algemene voorwaarden voor de productie en afzet van producten van de (honing)bijenteelt en sluit aan bij de maatregelen die in de verordening zijn opgesomd. Door de realisatie van het programma wordt bijgedragen tot de doelstelling van de Vlaamse overheid 'strategische doelstelling 4 'Flanders Agrofood Valley houdt rekening met zijn omgeving', als vermeld in de beleidsnota 2014-2019 Landbouw en Visserij.

Doel:

Het Vlaams Bijenteeltprogramma wil in de eerste plaats de bijensterfte in Vlaanderen terugdringen door het promoten van betere, wetenschappelijk onderbouwde imkertechnieken en door het opzetten van een selectiewerking, gebaseerd op de gedocumenteerde prestaties van het teeltmateriaal. Het

programma zet ook in op de kwaliteitszorg voor de lokale honing. Daarnaast zal een webapplicatie worden uitgewerkt om vraag en aanbod van bijen voor bestuivingsdiensten te verenigen. Het programma voorziet tot slot in de samenwerking met instanties gespecialiseerd in het toegepast onderzoek op het gebied van de bijenteelt en de bijenteeltproducten.

Indicator:

Na afloop van elk bijenteeltjaar wordt een activiteitenverslag en een evaluatie van de resultaten voorgelegd.

OD 4.4: EXPLOREREN VAN DUURZAME ALTERNATIEVEN IN DE VISSERIJ

OD 4.5: HET CREËREN VAN RUIMTE OM TE ONDERZOEKEN ALS ESSENTIËLE OMGEVINGSFACTOR

PPR-ABCO-4.5.1: Herzien van beoordelingskader van het departement voor advisering stedenbouwkundige vergunningen

Situering:

In 2015 werd al gestart met de actualisatie en herziening van het beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij, dat gehanteerd wordt bij de beoordeling van stedenbouwkundige aanvragen in agrarisch gebied. De laatste update dateert van 2012. De specifieke aandachtspunten hierbij zijn de actualisatie van de relevante regelgeving, maximale afstemming met voorwaarden en normen binnen het beleidsdomein, de indeling van activiteiten in landbouwcategorieën en correcte definities, juridische onderbouwing en het uitwerken van standaardadviezen en -passages.

Doel:

De visie in het beoordelingskader bijsturen indien nodig en vooral juridisch onderbouwen. Het beoordelingskader moet een meer praktische uitwerking krijgen die de advisering meer ondersteunt.

Indicator:

Een aangepast beoordelingskader.

OD 4.6: KIEZEN VOOR EEN VOEDINGSSYSTEEM MET MAXIMALE VALORISATIE VAN DE LANDBOUW EN VISSERIJPRODUCTEN

SD5: INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 5.1: EEN GEÏNTEGREERD ONDERZOEKS- EN INNOVATIEBELEID VOEREN IS PRIMORDIAAL

PPR-AOO-5.1.1: Lanceren van een nieuwe oproep voor de VLIF-projectsteun innovatie, met bijzondere aandacht voor de groenten- en fruitsector

Situering:

In PDPOIII is 23 mio euro beschikbaar binnen de maatregel VLIF-projectsteun innovatie. Wettelijk is het geregeld via een Besluit Vlaamse Regering. Elke oproep wordt gelanceerd met een Ministerieel Besluit. In 2016 vond de eerste oproep plaats. In 2017 wordt de tweede oproep gelanceerd. Er zal een investeringsfocus opgelegd worden voor innovatieve investeringen in de groente- en fruitsector en veeteelt.

Doel:

Succesvol de oproep lanceren, breed verspreiden en de selectie uitvoeren in samenwerking met andere afdelingen en het ILVO.

Indicator:

In de loop van mei 2017: succesvolle communicatie van het selectieresultaat.

PPR-SG-5.1.2: Opmaken en uitvoeren van een strategie voor de organisatie en sturing van het Vlaams landbouwonderzoek

Situering:

De beleidsnota Landbouw en Visserij formuleert de ambitie om een sterker geïntegreerd onderzoeks- en innovatiebeleid te voeren en de performantie van het kennis- en innovatiesysteem voort te verhogen. Er wordt ingezet op een nauwere samenwerking en goede afspraken tussen de betrokkenen om te komen tot een optimaal gebruik van de beperkte middelen, een betere afstemming tussen de onderzoeksinstellingen en een verhoogde doorstroming van onderzoeksresultaten naar de landbouwers. De ambitie speelt zo in op de diverse noden vanuit de sectoren, de afstemming tussen coördinatie-initiatieven, aanpakken van hiaten en problemen met financiering en de veranderingen binnen de overheid.

Doel:

Het project start vanuit de visie dat het Vlaamse landbouwonderzoek moet leiden tot kennis die nuttig en zinvol is voor de Vlaamse land- en tuinbouw. De implementatie van die kennis moet bedrijven helpen om hun competitiviteit te verhogen of te behouden, hun productie te verduurzamen, tegemoet te komen aan knelpunten en/of opportuniteiten te benutten. Om dit in de toekomst nog beter te realiseren zal het project voortwerken op het project van vorig jaar. Op basis van de resultaten van de workshops moet een actieplan uitgewerkt worden. Vervolgens moet dit actieplan afgestemd worden met de belanghebbenden en uiteindelijk ook uitgevoerd worden.

Indicator:

Het project is succesvol als het leidt tot een toekomstplan dat duidelijke acties (vervolgstappen) identificeert. Voor iedere actie is er een verantwoordelijke en timing geïdentificeerd. Deze stappen worden ook opgenomen, uitgevoerd en afgewerkt.

PPR-AMS-5.1.3: Sensibiliseren en overleg rond opportuniteiten en beperkingen van big data in de landbouw

Situering:

Big data, open data en smart farming zijn belangrijke topics waar we als overheid nog onvoldoende op inspelen. Ze kunnen in de landbouw- en voedingssector leiden tot een verhogen van efficiëntie en doeltreffendheid, het vergroten van de transparantie en traceerbaarheid en ook leiden tot betrouwbare certificering. Voorts heeft het een impact op de landbouwbedrijfsvoering.

Doel:

- ▶ Opstart van 3 demoprojecten rond smart farming.
- ▶ Afstemming met ILVO over big data - uitwerken van een gemeenschappelijke visie en onderzoeksagenda - verduidelijken van de rol die LV wil spelen als producent, gebruiker en aanjager van big data.
- ▶ Communicatie naar de landbouwers via landbouwpers.

Indicator:

- ▶ Aantal projecten rond smart farming.
- ▶ Nota met gezamenlijke visie is afgewerkt.

OD 5.2: DE KWALITEIT VAN HET UITGANGSMATERIAAL MOETEN WE BLIJVEN VERZEKEREN

OD 5.3: WE RICHTEN ONS OOK OP BIOTECHNOLOGIE EN PRODUCTINNOVATIE

OD 5.4: ZEEVISSERIJ EN AQUACULTUUR

PPR-AVKD-5.4.1: Project pulsvisserij en de uitwerking van de mogelijkheden in noordwestelijke wateren

Situering:

In 2017 zou België een pilootproject willen opzetten i.v.m. de puls in de noordwestelijke wateren. De puls is immers een zeer duur vistuig en om het economisch rendabel te kunnen exploiteren, is het van belang dat de Belgische sector in alle Belgische visgebieden met dit tuig kan vissen. Momenteel kan deze technologie enkel in een deel van de Noordzee gebruikt worden. De pulstechnologie zou belangrijke voordelen kunnen opleveren qua selectiviteit (vooral van belang bij de invoering van de aanlandingsplicht), brandstofbesparing, verminderde impact op de zeebodem enz.

Doel:

Vooraleer België een pilootproject kan opstarten rond de pulstechnologie moet hiervoor voldoende draagvlak gecreëerd worden, zowel bij de Europese Commissie als bij andere EU-lidstaten. Bij enkele lidstaten (zowel op niveau van de sector, ngo's als op beleidsniveau) bestaat er een zeer grote terughoudendheid tegenover het gebruik van deze technologie.

Indicator:

- ▶ Er zijn een aantal visvergunningen bij de Europese Commissie voor een pilootproject.
- ▶ Het draagvlak bij de regionale partners is verhoogd (bv. a.d.h.v. een presentatie dat in samenwerking met het ILVO zal gebeuren).
- ▶ Er is een uitgewerkte projectbeschrijving i.s.m. ILVO die voorgelegd kan worden aan de Europese Commissie.

SD6: DE OVERHEID IS DE PARTNER VAN FLANDERS AGRO-FOOD VALLEY

OD 6.1: DE OVERHEID WORDT SLAGKRACHTIGER, ALS HEFBOOM VOOR DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

PPR-ABCO-6.1.1: Uniformiseren van adviezen in het kader van vergunningen aan de lokale besturen op Vo-niveau en introduceren van de omgevingsvergunningen

Situering:

Het team Ruimte behandelt de advisering van stedenbouwkundige aanvragen en ruimtelijke processen in het agrarisch gebied en streeft een sturende rol na in ruimtelijke ontwikkelingen op het terrein. Voor de advisering van stedenbouwkundige aanvragen zal er extra aandacht worden besteed aan de (efficiënte) implementatie van het decreet Omgevingsvergunning in de dagelijkse werking en de afstemming met het nieuw digitaal registratie- en opvolgingsprogramma voor stedenbouwkundige aanvragen (ASA3).

De kwaliteitsoptimalisatie van de adviezen en de uniformiteit van de advisering in de provinciale buitendiensten blijft een prioriteit. De aanpassing van het beoordelingskader zal dat proces faciliteren en ondersteunen.

Doel:

Een kwaliteitsvolle deelname aan de provinciale en gewestelijke omgevingsvergunningscommissies en een juridisch correcte, uniforme en efficiënte advisering van omgevingsvergunningsaanvragen en ruimtelijke ontwikkelingen.

Indicator:

Daadkracht bij onze advisering.

PPR-SG-6.1.2: Uitrol van e-programma: e-projecten, e-structuur en e-leidinggeven

Situering:

- ▶ De integratie van ex-ALV/ ex-Dept LV/ 6SH lukte dankzij de inzet van velen. Dit veranderingsproces moest echter zó snel gebeuren dat we te weinig konden inzetten op efficiëntie.
- ▶ De impact van de natuurlijke afvloeiing van 62 medewerkers deze legislatuur is zeer hard. We stellen vandaag vast dat we ongeveer de helft van deze natuurlijke afvloeiers tijdelijk moeten vervangen om het werk gedaan te krijgen en omdat we onvoldoende e-resultaten boeken.
- ▶ Kerntakendebat en –plan: bracht eerlijk gezegd voor ons departement weinig soelaas. Tel hierbij de politieke crisis tussen Europa en Rusland, de crisissen in diverse landbouwsectoren, de weersomstandigheden in 2016, het verdwijnen van diverse quota ... Dit haalbaar en werkbaar houden voor onze medewerkers blijft dé uitdaging.

Doel:

Door de opschaling van de afdelingsgrootte willen we bereiken dat rotatie in eerste instantie meer gebeurt binnen de afdeling zelf en pas in noodsituaties op departementaal niveau. We ervaren dat structuren meer en meer ondergeschikt geraken aan mensen en hun werking, maar veel medewerkers hebben toch nog wel wat afdelingshouvast nodig.

Door deze opschaling komen de op elkaar afgestelde processen nog meer samen, wat ook tot verbreding van kennis en interesses zal leiden bij medewerkers. Het biedt ook meer kansen op doorgroei en het verlaagt de rotatiedrempel. Op die manier hopen wij de natuurlijke afvloeit van 62 'koppen' - die MOET gebeuren - meer binnen de structuur te kunnen opvangen waardoor er minder nood is aan tijdelijke tewerkstelling (want ook dit bezwaart het koppenverhaal).

Door het samenbrengen van de zogenaamde matrixtaken zullen we 'organisatie/processen/EDP/IT' nog sterker dan vandaag kunnen laten samenwerken en zullen we kunnen investeren in 'identificatie', 'EDP' én IT (bv. eind 2016 hevelen we binnen de apparaatskredieten mogelijk reeds circa 400.000 euro over). Want een verticale of materie-organisatie als ons departement kan slechts kwalitatief goed werk leveren als er een sterke matrix-ondersteuning is.

Dit samenbrengen van IT, de dienst Organisatie en HR (procesbegeleiding, procesuittekeningen, facility ...) en de dienst Communicatie in een grotere afdeling wil helemaal niet zeggen dat IT noch de andere matrixprocessen voor ons departement minder belangrijk worden. Integendeel, verder digitaliseren zal een must blijven. Maar op die manier kunnen we wel de druk wat van de ketel halen voor wat betreft de centralisatiedrang van de Vo voor IT.

Indicator:

- De nieuwe structuur is operationeel vanaf 1/7/2017;
- De e-projecten lopen voort en een aantal hebben op 31/12/2017 resultaten behaald;
- Er zijn minder leidinggevendenden in het departement die meer tijd kunnen besteden aan het leiding geven volgens de 8 engagementen van leiderschap.

OD 6.2: ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING WORDT NAGESTREEFD

PPR-ADO-6.2.1: Uitbouwen van het e-loket als selfservice portaal voor de klant

Situering:

Met het e-loket wordt een administratief eenvoudige methode beoogd om de klant zijn aanvragen begeleid te laten invullen en indienen waarbij dankzij een foutencontrole en opmerkingen de klant proactief geïnformeerd wordt over eventuele onjuistheden of onvolkomenheden en indien nodig zelfs belet wordt om onvolledige of incoherente aanvragen in te dienen.

Ook voor de administratie werd een administratieve vereenvoudiging beoogd en wel op twee vlakken. Ten eerste worden dankzij het e-loket alle gegevens, alfanumeriek en grafisch, automatisch in de toepassing geëncodeerd. De werklust en foutenmarge die ontstaat door het encoderen van papieren formulieren valt volledig weg. Ten tweede zijn dankzij het e-loket, de ingediende aanvragen kwalitatief hoogstaander dan de papieren aanvragen aangezien de gebruiker vóór het indienen al geattendeerd

wordt op onjuistheden en onvolledigheden. Hierdoor kunnen de aanvragen sneller, met minder verwerking en bijkomende communicatie verwerkt worden.

Doel:

Het e-loket beoogt in de eerste plaats efficiëntiewinsten voor het Departement Landbouw en Visserij. Daarnaast wil het e-loket bijdragen aan de administratieve vereenvoudiging voor onze klanten en administratie.

Tot slot wil het e-loket een betrouwbaar en efficiënt communicatiekanaal zijn tussen het departement en zijn klant.

Indicator:

Het eindresultaat voor deze doelgroepen is een online platform waarlangs ze hun aanvragen veilig, correct en begeleid kunnen invullen en indienen.

Bij uitbreiding evolueert het e-loket tot een gebruiksvriendelijk, bedrijfszeker en performant selfservice-portaal waar de externe klant al zijn gegevens kan raadplegen, zelfstandig verrichtingen met het Departement Landbouw en Visserij kan voeren en zijn communicatie kan raadplegen en voeren en dit de klok rond. Om tot dit resultaat te evolueren, moeten nog voort ingezet worden op het bereiken van efficiëntiewinsten, een administratieve vereenvoudiging en als uitbouw een communicatiekanaal.

PPR-ADO-6.2.2: Visievorming en uitwerking e-communicatie met blijvende aandacht voor digibeten

Situering:

Zowel in de beleidsbrief van 2016 als in de beleidsbrief 2017 wordt aandacht besteed aan het vereenvoudigen van dossiergebonden en niet-dossiergebonden communicatie, met inzet op digitale communicatie. Voor beide vormen van communicatie werd het voornemen tot coherent, uniform en eenvormig communiceren uitgeschreven, evenwel zonder aandacht te verliezen voor IT-armoede.

Voor dossiergebonden communicatie worden een aantal pijnpunten weggewerkt zoals uniformiteit, traceerbaarheid, efficiënt en maximaal digitaal en voorzien van een tweewegscommunicatie. Er wordt ook afgestemd met VLM zodat voor landbouwers en hun consulenten vanuit beide entiteiten op een éénvormige manier gecommuniceerd wordt. De communicatie bestaat uit 2 luiken, nl. een bericht op het e-loket en een notificatie. De voor landbouwers gevalideerde aanpak zal worden geëxtrapoleerd naar alle klanten van het departement.

Voor niet-dossiergebonden communicatie worden naast klanten, ook primaire doelgroepen meegenomen. De focus ligt op het brengen van onpartijdige (beleids- en technische) informatie. Er wordt via een enquête afgetoetst welke digitale media de noden het best invullen en of zo alle behoeften rond communicatie opgevangen worden. Vervolgens zal een actieplan uitgeschreven worden.

In de communicatiestrategie van het departement is het 1 stemprincipe opgenomen: een uniforme communicatie naar de doelgroepen, los van de boodschap. Dit principe moet voor niet-dossiergebonden en dossiergebonden communicatie worden toegepast. Daarom zal na het opstellen en aftoetsen van de visie en de aanpak voor de niet-dossiergebonden communicatie, bekeken worden of, en binnen welke middelen, het opportuun is om te aligneren met de dossiergebonden communicatie.

Een integraal onderdeel van dit project is het ontwikkelen van een ondersteuningsstrategie en actieplan voor de niet-digitaalvaardige klant. Het traject van dit actieplan zal voor alle communicatie zo gelijk mogelijk lopen.

Doel:

Het departement stuurt eenduidige boodschappen uit, met aandacht voor eenvoud en helder taalgebruik. Dossiergebonden en niet-dossiergebonden communicatie verloopt maximaal elektronisch en op uniforme wijze en het 1 stemprincipe wordt overal toegepast. Er is blijvend oog voor IT-armoede bij het uitvoeren van de communicatie.

Indicator:

We beschikken over de tools om de visie van het departement over dossiergebonden elektronische communicatie te realiseren. Overbodig geworden tools worden afgebouwd. Intern worden de communicatiestromen voort op elkaar afgestemd met een efficiënter verloop als resultaat. Voor niet-dossiergebonden communicatie wordt de visie voort afgewerkt, afgetoetst met doelgroepen en stapsgewijs in acties overgezet. Daarnaast wordt de minder digitaalvaardige klant ondersteund in het voeren en ontvangen van zijn communicatie.

PPR-ABCO-6.2.3: Werken aan betere regelgeving (motivering), besluitvorming en handhaving (o.a. uniformiseren van handhaving en beroepsdossiers)

Situering:

Het project focust op de kwaliteit van de regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving.

Wat betreft het eerste, gaat het zowel om de inhoudelijke kwaliteit van de regelgeving als de kwaliteit van het regelgevingsproces. Wat de inhoudelijke kwaliteit betreft, zal de bestaande regelgeving worden gescreend, zullen verbetervoorstellen worden gedetecteerd en vertaald in concrete wijzigingsvoorstellen. De verbeteringen moeten de kwaliteit van de regelgeving verbeteren, procedures vereenvoudigen, beheerskosten en administratieve lasten verminderen.

Wat de kwaliteit van het regelgevingsproces betreft zal het regelgevingsproces worden geoptimaliseerd, rekening houdend met de adviezen van SALV, SERV en eventueel tussen te komen regeringsbeslissingen. Dit zal worden vertaald in een dienstorder voor de opmaak van regelgeving binnen het Departement Landbouw en Visserij.

Wat de beleidsuitvoering betreft, zal de aandacht worden gevestigd op de naleving van de ombudsnormen en de beginselen van behoorlijk bestuur. Als deze kwaliteitsdoelstelling is bereikt, worden de beroepsprocedures binnen het Departement Landbouw en Visserij geoptimaliseerd, met respect voor de ombudsnormen en de beginselen van behoorlijk bestuur.

Wat handhaving betreft, zullen inspanningen worden geleverd om de procedures op punt te stellen en over de diverse materies meer uniformiteit in de handhaving te bekomen. Met name wat de beroepsprocedure betreft, zal worden nagegaan of een vereenvoudiging, waarbij alle garanties worden geboden voor een correcte behandeling, mogelijk is.

Doel:

De regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving moet kwaliteitsvoller kunnen met een lagere beheerskost en administratieve last.

Indicator:

- ▶ Eind 2017 beschikken we over een dienstorder over de opmaak van regelgeving en is die dienstorder toegelicht op een interne vormingssessie.
- ▶ Eind 2017 hebben we een inventarisatie van verbetervoorstellen, die al in concrete wijzigingsvoorstellen worden vertaald en die uiterlijk in de loop van 2018 worden geconcretiseerd en goedgekeurd.
- ▶ Wat betreft beleidsuitvoering, zal er in 2017 een opleiding worden georganiseerd en een dienstorder worden uitgewerkt. Wat de beroepen betreft, zal er een georganiseerd administratief beroep worden gecreëerd. De initiële voorstellen zullen tegen eind 2017 worden geformuleerd.
- ▶ Wat de handhaving betreft, zullen eventuele wijzigingen meegenomen worden met de verbetervoorstellen in het 2e lid.

OD 6.3: EEN COMMUNICATIEVE OVERHEID ZORGT VOOR KENNIS EN DRAAGVLAK

SD7: HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ ORGANISEERT ZICH OPTIMAAL OM DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 1 TOT EN MET 6 ZO EFFICIËNT MOGELIJK UIT TE VOEREN

OD 7.1: HR

PPR-AOFC-7.1.1: Leiding geven in tijden van verandering

Situering:

Leiding geven in tijden van verandering is het vervolgverhaal van het project Leiderschap 3.0.

Doel:

- ▶ Draagvlak van de nieuwe Leiderschaps-Visie opgemaakt in 2016 onder de leidinggevendenden, maar ook naar alle medewerkers. In 2017 zullen initiatieven hierrond worden opgezet ter ondersteuning van de leidinggevendenden.
- ▶ Initiatieven die opgezet worden naar aanleiding van de e-Structuur en e-Leidinggeven samenbrengen met de nieuwe Leiderschaps-Visie.

Indicator:

- ▶ De Leiderschaps-Visie is gekend bij de leidinggevendenden en de medewerkers.
- ▶ Er is een ontwikkelactie rond leidinggeven opgenomen, geput uit 1 van de 8 engagementen of uit het development center of uit de 2-daagse opleiding in de planning en evaluatie 2017.
- ▶ Leidinggevendenden hebben feedback ontvangen van hun medewerkers en/of leidinggevendenden over de 8 engagementen (dat kan o.a. via de FIO).

PPR-AOFC-7.1.2: Motivatie, beloning en waardering

Situering:

Een verbetervoorstel uit de CAF-zelfevaluatie van 2014 was de noodzaak voor het opstellen van een objectief en sterk waarderings-, motiverings- en beloningsbeleid. In het verleden werden hier al aanzetten toe gedaan, maar die hebben nog niet tot een gehele aanpak geleid. Belangrijk is om vooraf goed over de aanpak af te stemmen tussen het projectteam en de directieraad. In 2016 werd een vrij volledig traject doorlopen om tot een basis van een Motiverings- Waarderings-, en Beloningsbeleid te komen. In 2017 wordt hier voort op ingezet.

Doel:

In 2017 wordt de werkgroep behouden om tegen eind 2017 tot een degelijk beleid te komen. De verdere uitrol van de te ondernemen acties verloopt via de stuurgroep als beslissingsorgaan. De werkgroep zorgt voor de praktische uitwerking.

Indicator:

Als medewerkers meer gemotiveerd en gewaardeerd worden en als er acties ondernemen worden om meer te motiveren en te belonen, kunnen we van een geslaagd project spreken.

OD 7.2: ORGANISATIE EN INTEGRITEIT

PPR-AOFC-7.2.1: Ondersteuning van de uitrol van het project structuurwijziging (change)

Situering:

Veranderingen op zich zijn projecten ... daar hebben we projectmanagement voor.

De IMPACT van de veranderingen op de MENSEN, daar hebben we changemanagement voor nodig.

Doel:

De leidinggevenden van het departement ondersteunen en de nodige houvast bieden vanuit HR en changemanagement om zo ervoor te zorgen dat de veranderingen geaccepteerd en gedragen worden.

Indicator:

Via een enquête nagaan hoe de medewerkers de veranderingen ervaren hebben. Uit te voeren in de loop van 2018.

OD 7.3: WELZIJN

OD 7.4: GELIJKE KANSEN EN DIVERSITEIT

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR REGERINGS-AFSPRAKEN

3.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

De aanbeveling die momenteel nog openstaat voor het departement na het laatste beleidsgericht rapport van maart 2016, is de aanbeveling rond efficiëntie met als nieuwe streefdatum 31/12/2017:

“A07: Om de efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken, ontwikkelt het departement een systeem dat haar in staat stelt om de (productie)middelen/apparaatskosten in hun totaliteit toe te wijzen aan de organisatiedoelstellingen en/of de (kern)processen en projecten”.

Het departement volgt mee de evolutie binnen de Vlaamse overheid in de richting prestatiebegroting. In dit project worden stappen gezet om structureel de productiemiddelen te verbinden aan de doelstellingen, hiervoor moeten er door de gehele Vlaamse overheid nog een aantal gezamenlijke drempels genomen worden (timing planningscyclussen, ontwikkelen inhoudelijke kapstok ..). Daarnaast wordt er voort gewerkt aan goed doordacht financieel management.

Reactie Audit Vlaanderen: Het departement engageert zich voor het Vo-project om te werken naar een prestatiebegroting waarbij de productiemiddelen structureel gekoppeld worden aan de doelstellingen. Binnen dit project moeten nog een aantal stappen gezet worden voordat er sprake is van een volledig uitgewerkt systeem om efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken. Daarentegen staat het departement wel al verder in de uitwerking van haar portefeuille van efficiëntieprojecten.

Het departement streeft ernaar, via het doorvoeren van 13 projecten in functie van meer efficiëntie in haar werking, het aantal VTE te verminderen. Een nulmeting van het aantal VTE werd reeds uitgevoerd. Deze meting bestaat uit de procescascade aan de hand waarvan het aantal betrokken VTE werd opgelijst. Het departement plant deze meting te herhalen na uitvoering van (een aantal van) de efficiëntieprojecten. Voor de 13 projecten werd een projectplan opgemaakt en een trekker aangesteld. Eén project bevindt zich reeds in de eindfase. De overige projecten moeten nog worden geïmplementeerd. Op het moment dat een beduidend aantal projecten zijn afgerond en een volgende meting n.a.v. de projecten heeft plaatsgevonden, kan de aanbeveling als gerealiseerd gevalideerd worden.

Daarnaast is er nog een aanbeveling uit de jongste audit rond projectmatig werken waarbij de integratie tussen het ex-agentschap en het ex-departement onderzocht werd.

“A01: Teneinde de verdere integratie en reorganisatie van de entiteit meer doelgericht aan te pakken, definieert het departement bij nieuwe initiatieven in dit verband de beoogde effecten en koppelt het hier meetbare indicatoren aan. Het bepaalt verder hoe en op welke termijn deze worden gemeten. Het departement evalueert regelmatig of deze effecten werden gerealiseerd.”

In het kader van het vervolgtraject is het programma efficiëntiewinsten het meest aangewezen om verder op te volgen. Dit is een programma dat opgestart is in oktober 2015 en na een verkennende fase en de nodige prioritering zal resulteren in een aantal geselecteerde projecten met ieder een projecttrekker en projectplan opgevolgd in een projectportfolio. Deze aanbeveling is dus naar opvolging gelijkaardig aan deze uit de voorgaande aanbeveling.

3.2 UITVOERING KERNTAKENPLANNEN

Het kerntakenplan wordt in grote lijnen uitgevoerd zoals voorop gesteld. Hieronder wordt de evolutie van de bruto VTE weergegeven telkens berekend over de aangegeven maand.

	Br VTE juni 2014	Br VTE juni 2015	Br VTE dec 2015	Br VTE Juni 2016	Br VTE dec 2016
Departement LV	579.1	604.7	607.9	561.1	562.8

Aangezien het overgrote deel van de kerntaken van het Departement Landbouw en Visserij gerelateerd is aan verplichtingen vanuit de Europese Unie, werd vooral ingezet op de **optimalisatie door vereenvoudiging of modernisering** van de bestaande kerntaken en processen..

Volgens de afspraken gemaakt op het voorzitterscollege en volgens het eigen kerntakenplan engageert het Departement Landbouw en Visserij zich om organisatiebreed in te zetten op de resultaat- en klantgerichte oriëntering van een aantal belangrijke beleidsinstrumenten, waaronder eigen dienstverlening, regelgeving, vergunningen, adviseringen en erkenningen en subsidies. Hierna de geplande prioritaire projecten hierrond.

Eigen dienstverlening aan de burger en de organisaties:

Herstructureren van de respectievelijke rollen in landbouwonderzoek en voorlichting in overleg met de diverse actoren;

- *Zie PPR-5.1.2 Opmaken en uitvoeren van een strategie voor de organisatie en sturing van het Vlaamse landbouwonderzoek.*

Werken aan één grote landbouwdatabank

- *Zie PPR -5.1.3 Sensibiliseren en overleg rond de opportuniteiten en beperkingen van big data in de landbouw.*

Resoluut kiezen voor zo maximaal mogelijk digitaliseren.

- Zie PPR-6.2.2 Visievorming en uitwerking e-communicatie met blijvende aandacht voor digibeten.

De 1 loketfunctie vanuit het Beleidsdomein Landbouw en Visserij.

- Zie PPR-6.2.1 Uitbouwen van het e-loket als selfservice portaal voor de klant.

Regelgeving:

Het verbeteren van de wet kwaliteit.

- Zie PPR-6.2.3 Werken aan betere regelgeving (motivering), besluitvorming en handhaving (o.a. uniformiseren van handhaving en beroepsdossiers).

Vergunningen en erkenningen

Werken aan een omgevingsvergunning en zoveel mogelijk uniformiseren van adviezen voor vergunningen

- Zie PPR-6.1.1 Uniformiseren van adviezen in het kader van vergunningen aan de lokale besturen op Vo-niveau en introduceren van omgevingsvergunningen.

Subsidies

-

3.3 OPVOLGING PERSONEELSBESPARING

Het Departement Landbouw en Visserij engageert zich om de afspraken met betrekking tot het regeerakkoord inzake personeelsbesparingen en afbouw weddekredieten, na te komen.

De besparing voor het Departement Landbouw en Visserij in het kader van de besparingsronde 2014-2019 komt neer op een besparing van 62 koppen en -3.634.691,48 € budget. (Dit is een correctie gedaan op 30 juni 2016 op de eerste cijfers van 64 koppen en 3,75 miljoen weddekredieten)

De kerntakenoefening van het Departement Landbouw en Visserij heeft een impact op 23,5 VTE die bijdragen tot de afbouw van de beoogde 62 personeelsleden tegen eind 2019.

Personeelsbesparingen Departement LV	Start	Na besparing 2014	Na besparing 2015	Na besparing 2016	Prognose 2017	Saldo nog te besparen na 2017
Koppen besparing van 632 naar 568 in 2019 = 64 koppen	632	622	610			
Aangepaste startbasis en doel 30/06/2016: van 613 naar 551 in 2019 = 62 koppen	Corr 613	Corr 603	Corr 591	565	(559)*	8
Weddekredieten besparing van 3.75 miljoen	0		- 1.016.636,13 €	-654.854,56 €	-602000	1.361.200,79

* schatting onder voorbehoud

Er werd één overkoepelend efficiëntieprogramma opgestart in 2016 dat moet bijdragen om deze besparingen haalbaar te maken. Ook in 2017 loopt dit programma voort.

4 WELZIJN, DIVERSITEIT EN INTEGRITEIT

De thema's welzijn, diversiteit en integriteit zijn opgenomen in de laatste strategische doelstelling van het ondernemingsplan, met name 'Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren'.

4.1 JAARACTIEPLAN WELZIJN

Visie: Alle medewerkers voelen zich goed in hun vel, zonder negatieve stress, in een aangename, aangepaste en veilige werkomgeving.

Project of proces
1. Opvolgen welzijnsbeleid Vo.
2. Organiseren jaarlijks infomoment voor leidinggevenden op vlak van welzijn.
Arbeidsveiligheid : Risicobeheersing
3. Welzijnsrondgang per gebouw en maatregelen die eruit voortvloeien.
4. Risico inventarisatie en evaluatie – updates onder meer in functie van werkkledij en werkmateriaal.
5 Uitvoeren van de risicoanalyse voor controlefuncties (aandacht voor digitaal werken op het terrein). Bij de Risicoanalyse wordt ook aandacht besteed aan de aansprakelijkheidsrisico's voor de werkgever en leden van de hiërarchische lijn.
Arbeidsveiligheid: Ergonomie
6. Maandelijkse tip ergonomie op muurkrant.
7. Alternatief meubilair ter voorkoming van ergonomische klachten (verstelbare statafels, ergonomische bureaustoelen waarvan het zitvlak meer dynamisch meebeweegt, andere zitmeubels zoals ballen/krukken, bureaufietsen ...).
Arbeidsveiligheid: Brandveiligheid
8. Sensibiliseren voor bijscholing brandblusser door zonevrijwilligers + up-to-date houden overzicht zonevrijwilligers
9. Leidinggevenden als back-up voor zonevrijwilligers organiseren.
Arbeidsveiligheid: EHBO
10. Up-to-date houden van het overzicht van hulpverleners + sensibiliseren en opvolgen bijscholing en attesten.

Project of proces
Arbeidsveiligheid: Arbeidsgeneeskunde
11. Periodiek medisch onderzoek: personeelsleden informeren over griepcampagne.
12. Informeren over medische check-up 50+.
Psychosociaal welzijn
13. Aandacht voor oudere/ervaren werknemers. Aan de hand van risicoanalyses wordt nagegaan wat de noden voor de personeelsgroep 55+ zijn. Op basis van deze noden wordt een visie en cultuur ontwikkeld die deze doelgroep gemotiveerd houdt en hen eveneens in staat stelt om hun loopbaan tevreden, waardig en in schoonheid af te sluiten. Om dit te bereiken wordt een actieplan opgesteld.
14. Voorbereiding aanpak Risicoanalyse psychosociaal welzijn 2018-2019 voor nieuw globaal preventieplan na 2020.
15. Stressfactoren in kaart brengen i.s.m. Idewe (stressbalancer – vervolg).
16. Weerbaarheidstraining + tips, inclusief over omgaan met emotionele stress (confrontatie met boeren in nood).
17. Promoten vertrouwenspersonen door hen te begeleiden op de rondgang van gebouwen.
18. Maandelijks oef-tip.
19. Nadenken over offline momenten.
20. Sensibiliseren van timemanagement (eveneens in kader van PTOW).
21. Motiveringsbeleid HR opvolgen vanuit welzijnsbril.
22. Sensibiliseren om voldoende te bewegen.

Aanpassingen aan het jaaractieplan zijn mogelijk op basis van een schriftelijk en onderbouwd voorstel. Motivatie tot aanpassing kan zijn:

- ▶ Ongevallen en incidenten
- ▶ Veranderde wetgeving
- ▶ Meldingen van werknemers en hiërarchische lijn
- ▶ Bevindingen van bedrijfsarts en preventieadviseur
- ▶ Veranderde activiteiten

4.2 GELIJKE KANSEN EN DIVERSITEITSPLAN

Visie: Als Departement Landbouw en Visserij respecteren we in een open cultuur ieders eigenheid en gaan we voor gelijkwaardigheid van àlle personeelsleden.

4.2.1 Structureel verankeren van gelijke kansen en diversiteit

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Eigen streefcijfers inzake gelijke kansen en diversiteit vastleggen voor 2016-2020 voor personen met een buitenlandse herkomst.	Onderbouwde streefcijfers zijn goedgekeurd.
Diversiteitsacties in werkgroep Welzijn.	Aantal keer dat diversiteit op de agenda staat van de werkgroep Welzijn.
Deelname van diversiteitsambtenaar van het beleidsdomein aan commissies Diversiteitsbeleid en initiatieven dienst Diversiteit.	Aanwezigheid op commissies vanuit LV.
Deelname vanuit LV aan Mozaiko, het nieuwe netwerk van de Vo rond het thema migratieachtergrond.	Deelname vanuit LV.
Aandacht voor diversiteit in B@bbel.	Aantal artikels.

4.2.2 Gender: doorstroom van vrouwen

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Aanbieding development center voor high-potentials.	Aantal vrouwen dat deelneemt tegenover het totaal aantal deelnemers.
Ondersteuning HeforSheforUs-initiatief.	Deelname vanuit LV.
Duo-dag: een dag meelopen met een leidinggevende.	Aantal duo's.

4.2.3 Beperking en chronische ziekte: begeleiden van leidinggevenden

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Leidinggevende (expert) aan het woord laten over beperking, chronische ziekte of re-integratie bv. op infosessie welzijn voor leidinggevenden.	Er is een getuigenis geweest.
Stressfactoren in kaart brengen i.s.m. Idewe.	Stressfactoren zijn benoemd.
Weerbaarheidstraining en tips over omgaan met emotionele stress.	De training vond plaats en er werden tips gegeven.

Duodag: een persoon met een beperking of chronische ziekte loopt een dag mee met een personeelslid.	Er wordt een duo-aanbod gedaan.
---	---------------------------------

4.2.4 Migratieachtergrond: sensibiliseren van personeelsleden

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Externe spreker of artikel over hoe omgaan met verschillen (focus op doelgroep leidinggevenden).	In functie van de actie.
Indien van toepassing: project getrokken door persoon met migratieachtergrond in de kijker zetten.	Indien van toepassing: er werd actie ondernomen om de trekker in de kijker te zetten.

4.2.5 Aandacht voor oudere/ervaren werknemers

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Aan de hand van risicoanalyses wordt nagegaan wat de noden voor de personeelsgroep 55+ zijn. Op basis van deze noden wordt een visie en cultuur ontwikkeld die deze doelgroep gemotiveerd houdt en hen eveneens in staat stelt om hun loopbaan tevreden, waardig en in schoonheid af te sluiten. Om dit te bereiken wordt een actieplan opgesteld.	Actieplan is beschikbaar.

(*1): Personen met een 'arbeidshandicap' zijn de personen met een aantasting van hun mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke mogelijkheden, voor wie het uitzicht op het verwerven en behouden van een arbeidsplaats en op vooruitgang op die plaats, langdurig en in belangrijke mate beperkt is.

Het gaat om personen uit een van de volgende categorieën:

- a ingeschreven bij het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, voorheen het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap;
- b Hoogste getuigschrift of diploma behaald hebben in het buitengewoon secundair onderwijs;
- c Personen die door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding erkend zijn als personen met een handicap;
- d Personen die in aanmerking komen voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of voor een integratietegemoetkoming, verstrekt aan personen met een handicap op basis van de wet van 27 februari 1987 houdende tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- e Personen die in het bezit zijn van een attest van minstens 66% arbeidsongeschiktheid van federale bestuursdirectie van de uitkeringen aan personen met een handicap;
- f Personen die in het bezit zijn van een afschrift van een definitief geworden gerechtelijke beslissing, of van een attest van het Fonds voor Arbeidsongevallen, van de Administratieve

Gezondheidsdienst of van het Fonds voor Beroepsziekten waaruit een arbeidsongeschiktheid blijkt van minstens 66%.

Personen van wie het hoogste diploma dat van bijzonder secundair onderwijs is, worden automatisch meegeteld als zijnde personen met een arbeidshandicap. In aanvulling van de hierboven vermelde personen worden de mensen die gebruik maken van een voordeel of een maatregel op basis van hun handicap eveneens beschouwd als personen met een arbeidshandicap. Concreet gaat het over personen die geworven zijn via een voorbehouden betrekking in uitvoering van art. 15 §4 van het VPS van 13.01.2006 en over personen die geworven zijn via het systeem van rendementsondersteuning.

(*2): Chronisch zieken: personeelsleden met een chronische ziekte die effect heeft op het werk. Om onder de doelgroep van Emancipatiezaken te vallen, is erkenning nodig van de VDAB. De definitie wordt in 2015 verfijnd.

(*3): Toeleidersorganisaties: Een 'toeleider in de diversiteit' vormt een brugfiguur tussen de doelgroep en diensten en organisaties uit verschillende sectoren.

(*4): Personen met een migratieachtergrond: in 2015 geldt nog de oude definitie: Medewerkers met een nationaliteit van een land buiten de EU-15 (de vijftien landen die de oorspronkelijke Europese Unie vormden op 15 januari 1995) of medewerkers van wie minstens één ouder of twee grootouders de nationaliteit hebben van een land buiten de EU-15.

BIJLAGE: PERSONEELSPLAN

1 KENMERKEN VAN HET PERSONEELSBESTAND OP 31/12/2016

Het Departement Landbouw en Visserij telt 633 personeelsleden: 302 vrouwen en 331 mannen. 294 personeelsleden zijn tewerkgesteld in niveau A, 179 personeelsleden in niveau B, 123 in niveau C en 37 in niveau D.

591 personeelsleden zijn statutair, 42 personeelsleden zijn contractueel.

Spreiding over de leeftijdscategorie: categorie <=34j: 110, categorie 35j-44j: 247, categorie 45j-54j: 145, >=55j: 131

2 HUIDIG PERSONEELSPLAN

Er werd op 1 januari 2015 een nieuwe personeelsplan opgemaakt in kader van de fusie van het Departement Landbouw en Visserij en het Agentschap voor Landbouw en Visserij en de overheveling van federale personeelsleden naar aanleiding van de 6de staatshervorming.

Departement LV vanaf 01/01/2015		Pep as is: Permanent	Mandaatsfunctie Pep as is: Permanent	PEP as is: huidige betrekkingen	Bijkomende functies voor ex BIRB	PEP TO BE	Pep to be: Project
A31C06	Secretaris-generaal			1	1		1
A31A00	Directeur-generaal	1			1		1
A28MA0	Afdelingshoofd			9	9		9
A22T01	Directeur-informaticus	4			4		4
A22T00	Directeur-ingenieur	18			18		18
A22C03	Adviseur-ingenieur	13			13		13
A21C07	Adviseur	5			5	3	8
A21A08	Senior adviseur	1			1	1	2
A21A03	Hoofdadviseur (terugvalgraad)	10			10		10
A21A00	Directeur	7			7	1	8
A12T01	Informaticus	37			37		37
A12T00	Ingenieur	110			110		110
A11A02	Adjunct van de directeur	81			81	16	97
B31A01	Senior hoofdeskundige	7			7		7
B22T00	Hoofdprogrammeur	0			0		0
B21A00	Hoofdeskundige	63			63		63
B12T00	Programmeur	1			1	3	4
B11A00	Deskundige	119			119	14	133
C31A01	Senior hoofdmedewerker	8			8		8
C22T00	Hoofdtechnicus	8			8		8
C21A00	Hoofdmedewerker	48			48		48
C12T00	Technicus	9			9		9
C11A00	Medewerker	57*			57	27	84
D31A01	Senior hoofdassistent	3			3		3
D21A00	Hoofdassistent	20			20		20
D12T00	Technisch assistent	4			4		4
D11A00	Assistent	11			11	11	22
Totaal		645	10	655	76	731	10
*	Pep to be: Project, 1 Voorbehouden betrekking						
	Pep as is: Permanent, 3 voorbehouden betrekkingen						

Het huidige personeelsplan kan gezien worden als een voorlopig opstartplan van het nieuwe Departement Landbouw en Visserij.

Door de inspectie van financiën werden volgende voorwaarden gekoppeld aan het ingediende personeelsplan:

- Een strategisch personeelsplan dient onverwijld te worden uitgewerkt, rekening houdend met een door te voeren procesoptimalisatie voor het nieuwe Departement Landbouw en Visserij. De reële personeelsbehoeften voor de overgehevelde bevoegdheden (BIRB, pacht en landbouw rampenfonds) dienen te worden vastgesteld vanuit een zero-base benadering.
- Het strategisch personeelsplan dient rekening te houden met de in deze legislatuur geambieerde personeelsbesparingen (in koppen en budgettair).
- De bestaande vacatures die tegenover de uitdovende functies stonden dienen definitief geschrapt.

Het Departement Landbouw en Visserij heeft bij het uitwerken van het strategisch personeelsplan maximaal rekening gehouden met de geformuleerde voorwaarden.

3 STRATEGISCH PERSONEELSPLAN 2017 – 2019

In het kader van de besparingsronde 2014-2019 werd aan het Departement Landbouw en Visserij een besparing opgelegd van 62 koppen en -3.634.691,48 € budget.

Deze opgelegde besparing van 62 koppen staat centraal in het personeelsplan TO BE.

Personnelsaantal op 30/06/2014	Verrekeningen op entiteitsniveau	Aangepaste startbasis op 30/06/2016	Te verminderen aantal 10,1%	Te bereiken personeelsaantal op 30/06/2019	Stand koppen 31/12/2016	Uit te sluiten personeelsaantallen (2a en 2b) op 31/12/2016	Bereikt personeelsaantal op 31/12/2016
633	-20	613	62	551	633	-68	565

Om deze besparing te realiseren wordt, naast de natuurlijke afvloei, d.m.v. efficiëntieoefeningen gekeken hoe de processen kunnen geoptimaliseerd worden. De structuurwijziging die zal doorgevoerd worden op 1/7/2017 kadert in deze efficiëntieoefeningen. Op 1/07/2017 zal van 8 afdelingen naar 5 gegaan worden. Op die moment zal het PEP terug aangepast worden.

Het personeelsplan geeft een overzicht van de nodige functies vanuit de processen en in functie van de geactualiseerde kernopdrachten. Het bevat het aantal gewenste personeelsleden in voltijdse eenheden.

Na beëindiging van de functieclassificatieoefening (voorzien eind 2017) zal het personeelsplan ook uitgedrukt worden in functiefamilies, functiefamilieniveaus en in voorkomend geval in niet toewijsbare functies.

Het personeelsplan bevat mandaatfuncties, permanente functies, tijdelijke of specifieke functies, projectfuncties en voorbehouden betrekkingen.

Het personeelsplan 2017 werd goedgekeurd door de directieraad van het Departement Landbouw en Visserij op 20/12/2016 en kreeg de schriftelijke goedkeuring van VSOA en ACV-openbare diensten op 13/01/2017. ACOD gaf een negatief advies maar niet zozeer concreet met betrekking tot het personeelsplan maar vanwege een algemene negatieve houding wegens het VO-personeelsbesparingsbeleid. Vermits 2 van de 3 vakbonden een positief advies geven leggen we het personeelsplan ongewijzigd voor.

Het nieuwe personeelsplan wordt, gezien de budgetneutraliteit, ter informatie aan de Inspectie van Financiën bezorgd als bijlage bij het ondernemingsplan.

3.1 GEBRUIKTE METHODIEK

Fase 1: in kaart brengen van de AS IS situatie.

In deze fase wordt een foto gemaakt van de huidige personeelsbezetting. Er wordt met andere woorden, per (hoofd)proces, in kaart gebracht hoeveel tijd hier, door welke profielen, aan besteed wordt voor een gegeven referentieperiode (01/01/2015 tot 31/12/2016). Dit gebeurt o.a. door het opmaken van een proceslijst, tijds- en werklastinschatting te maken en een AS IS-analyse. De tijds- en werklastinschatting gebeurde door een actualisatie van de resultaten uit de vorige PEP-oefening te combineren met de methodiek werklastmeting gebruikt door Ernst & Young in kader E-oefening.

Fase 2: in kaart brengen van de TO BE situatie. Per proces wordt bepaald hoeveel VTE vereist is en welke profielen nodig zijn om het vooropgestelde kwaliteits- en kwantiteitsniveau met betrekking tot de procesoutput te realiseren. Vanuit de processen komen we tot de benodigde functies.

Bij de noodzakelijke personeelsbezetting, zal er rekening gehouden worden met volgende uitgangspunten:

- maximale statutaire tewerkstelling
- de norm voor de voorbehouden betrekkingen
- voldoende loopbaanmogelijkheden
- de door de Vlaamse regering opgelegde daling van het aantal koppen/ de beschikbare weddenkredieten
- grotere efficiëntie en effectiviteit

Fase 3: Implementatieplan

In deze fase wordt een brug gemaakt tussen de huidige en de toekomstige personeelsbehoeften (tussen de resultaten van fase 1: Bestaande personeelsmiddelen in kaart brengen en fase 2 toekomstige personeelsbehoeften bepalen). Hier wordt gewerkt naar een gefaseerd implementatieplan op basis waarvan het toekomstig personeelsplan kan uitgerold worden.

De DR bepaalt de implementatieprincipes op organisatieniveau.

3.2 PEP TO BE

Het PEP TO BE zal in verschillende fases uitgevoerd worden van 2017 tot 2019. Een jaarlijkse actualisatie zal gebeuren in relatie met het ondernemingsplan. Een grote mijlpaal in het strategisch PEP is de ingang van de structuurwijziging op 01/07/2017, bijgevolg zal een 2de actualisatie van het personeelsplan nodig zijn in 2017.

- Functies bestaan uit een graad en rang, na beëindiging van de functieclassificatieoefening zullen de functies eveneens uitgedrukt worden in functiefamilies, functiefamilieniveaus en in voorkomend geval in niet toewijsbare functies.

- Tijdelijke functies zoals jobstudenten, vervangingscontracten en contracten van bepaalde duur met een looptijd tot 1 jaar maken geen deel uit van het PEP.
- In principe is elke permanente functie een statutaire functie. In kader van de besparingen kunnen sommige van deze functies momenteel bezet zijn door contractuelen in afwachting van statutarisering. De functiehouders zijn niet geslaagd voor de generieke proeven en voldoen niet aan de voorwaarden van objectieve werving, statutarisering is bijgevolg op hele korte termijn niet mogelijk.
- Permanente functies worden als 1 VTE gerekend, gezien deze in principe bezet zijn door statutairen.
- Tijdelijke en specifieke functies worden opgenomen volgens de benodigde VTE en bijgevolg het gekoppelde contract.
- Er werden een aantal functies als uitdovend opgenomen. Tegenover deze functies staan geen vacante functies en deze zullen verdwijnen van het personeelsplan bij uitstroom van het bezettende personeelslid of opname van een andere functie.
- Bevorderingsfuncties bevatten zowel bevorderingen door overgang in graad als bevorderingen door overgang naar het andere niveau. Voor de bevorderingsfuncties, die op korte termijn zullen vacant verklaard worden, werd er telkens een instapgraad geschrapd. Alle vacatures zullen voorgelegd worden op EOC.

3.3 EVOLUTIE NAAR PEP TO BE

De bijgevoegde tabel (bijlage 1) geeft een overzicht van het huidige personeelsplan en het personeelsplan TO BE 2017.

Het totale aantal plaatsen op het PEP gaat van 741 naar 628, een vermindering van 113 plaatsen. De 628 plaatsen bestaan uit 551 functies (te bereiken personeelsaantal op 30/06/2019), 9 mandaatfuncties en 68 uitgesloten functies (conform de verrekeningsregels).

Het management streeft ernaar om dit strategisch PEP te realiseren door toepassing van onderstaande principes.

3.3.1 Vervanging natuurlijke afvloei

De functies die vrijkomen door natuurlijke afvloei komen in een departementale pool terecht. DR bekijkt of deze functies in aanmerking komen voor vervanging en of de vrijkomende plaats kan aangewend worden voor vervanging op een prioritair proces.

Substructuren hebben geen belang, geen evidentie van behoud van plaats/functie in eigen afdeling.

3.3.2 Invulling vacante functies/taken door interne rotatie

De invulling zal prioritair gebeuren door interne rotatie binnen het departement. Hierdoor wordt getracht om het aantal externe wervingen te beperken en personeelsleden maximaal in te zetten op de prioritaire processen door verschuiving vanuit minder prioritaire processen.

3.3.3 Functies op het PEP geven de juiste functiefamilie en het juiste niveau weer

Naar aanleiding van de functieclassificatieoefening zijn de functies op het PEP een weergave van de benodigde functie conform de gewogen zwaarte. Hierdoor kunnen afwijkingen ontstaan tussen de gewenste functie en de actuele bezetting.

Afwijkingen zullen blijken uit de rapportering en er wordt gestreefd naar maximale match tussen de gewenste functie en de bezetting.

3.3.4 Maximale statutaire bezetting

In de loop van 2017 zullen er procedures opgestart worden om de contractuele personeelsleden te laten deelnemen aan een objectieve werving. Geslaagd zijn voor een objectieve werving is een vereiste voor statutarisering. De contractuelen die geslaagd zijn voor de generieke selecties kunnen van hun generieke geschiktheid nog gebruik maken om statutair te worden, er is echter slechts 1 contractueel in dit geval.

Statutarisering hangt nauw samen met het ondernemingsplan en zal enkel kunnen voor functies die opgenomen zijn in het pep als permanente of projectfunctie en die processen omvatten die als belangrijk worden beschouwd.

3.3.5 Voorbehouden betrekking

Er zijn momenteel 3 permanente en 1 projectfunctie voorbehouden betrekkingen voorzien op het personeelsplan. Er wordt gestreefd naar maximale benutting van de 1%.

In kader hiervan wordt in het personeelsplan 6 permanente voorbehouden betrekkingen voorzien.

3.3.6 Personeelsleden waarvan de huidige taken op korte of lange termijn zouden wegvallen (maar niet de personeelsleden zelf)

- Omscholingstrajecten zullen voorzien worden om een andere functie te kunnen opnemen. Deze personeelsleden blijven tijdens het traject binnen hun eigen afdeling. Er wordt blijvend ingezet op begeleiding van eigen mensen naar andere functie binnen het departement.
- Personeelsleden waarvan zou blijken dat een omscholingstraject niet haalbaar is kunnen in herplaatsing gezet worden (binnen VO): Deze vorm van herplaatsing gaat in kader van PEP over personeelsleden die geen functionele problemen hebben, maar waarvoor binnen het departement geen oplossing meer gezien wordt qua opnemen van taken. Enkel met mensen die effectief in de organisatie aanwezig zijn.
- Personeelsleden die gedetacheerd zijn: De gedetacheerden keren in 1ste instantie terug naar de afdeling die vermeld wordt in Vlimpers. In DR wordt bekeken of zij hun oude functie terug opnemen of elders beter inzetbaar zijn volgens prioritaire processen.
- Personeelsleden die langdurig ziek zijn omwille van werkgerelateerde aspecten: Bij terugkeer kan met instemming van betrokkene er steeds een gesprek zijn met SG. Wanneer een andere werksituatie aan te raden is kan binnen DR hun inzetbaarheid bekeken worden.

De doelstelling is steeds het personeelslid maximaal te begeleiden zodat hij/zij opnieuw op een waardevolle manier in een andere taak kan ingeschakeld worden.

Graad	benaming graad	PEP 2015 Permanente functies	PEP 2015 Projectfuncties	PEP 2015 Mandaatfuncties	PEP 2015 voorbehouden betrekkingen	totaal PEP 2015	PEP TO BE 2017 Permanente functies	PEP TO BE 2017 Projectfuncties	PEP TO BE 2017 Mandaatfuncties	PEP TO BE 2017 tijdelijke functies	PEP TO BE 2017 voorbehouden betrekkingen	totaal PEP 2017	Vershil 2015 - 2017
A31C06	Secretaris-generaal			1		1			1			1	0
A31A00	Directeur-generaal	1				1	1					1	0
A28MA0	Afdelingshoofd			9		9			8			8	-1
A22T01	Directeur-informaticus	4				4	4					4	0
A22T00	Directeur-ingenieur	18				18	21					21	3
A22C03	Adviseur-ingenieur	13				13	15					15	2
A21A08	Senior adviseur	2				2	1					1	-1
A21A03	Hoofdadviseur (terugvalgraad)	10				10	9					9	-1
A21A00	Directeur	8				8	4					4	-4
A21C07	Adviseur	8				8	7					7	-1
A12T01	Informaticus	37	1		1	39	42				1	43	4
A12T00	Ingenieur	110	2			112	97	1				98	-14
A11A02	Adjunct van de directeur	97	4			101	86	2			2	90	-11
B31A01	Senior hoofdeskundige	7				7	5					5	-2
B21A00	Hoofdeskundige	63				63	50					50	-13
B12T00	Programmeur	4				4	5					5	1
B11A00	Deskundige	133	2			135	109	6		2		117	-18
C31A01	Senior hoofdmedewerker	8				8	5					5	-3
C22T00	Hoofdtechnicus	8				8	7					7	-1
C21A00	Hoofdmedewerker	48				48	34					34	-14
C12T00	Technicus	9				9	4					4	-5
C11A00	Medewerker	81			3	84	61			1	3	65	-19
D31A01	Senior hoofdassistent	3				3	2					2	-1
D21A00	Hoofdassistent	20				20	15					15	-5
D12T00	Technisch assistent	4				4	2					2	-2
D11A00	Assistent	22				22	15					15	-7
		718	9	10	4	741	601	9	9	3	6	628	-113

Vlaanderen
is landbouw & visserij

JAARRAPPORTERING ONDERNEMINGSPLAN 2016

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

Inleiding

1. Evaluatie ondernemingsplan 2016

2. Rapportering over doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken

2.1 Aanbevelingen Audit Vlaanderen

2.2 Kerntakenplan

2.3 Personeelsbesparingen

SD 6: De overheid is de partner van Flanders Agro-food Valley		
27.	PPR-6.1.1	Opmaken van de portefeuille van efficiëntieprojecten die weerhouden werden uit de diverse efficiëntieprojecten, zoals het kerntakenplan, de integratie, analyse van de werking en voorstellen uit directieraad en medewerkerswerkgroep.
28.	PPR-6.1.2	Beleidsdomein Project: Het beleidsdomein Landbouw en Visserij participeert actief aan diverse transversale thema's, horizontale uitdagingen en transitie van de Vlaamse overheid.
29.	PPR-6.2.1	In het kader van de toepassing van het nieuwe GLB en in de individuele ondersteuning van landbouwers, landbouworganisaties en intermediairen wordt het e-loket verder uitgebouwd met als doel een selfservice portaal te creëren voor de land- en tuinbouwer of zijn intermediar.
30.	PPR-6.2.2	Opstarten project e-communicatie om de dossiergebonden communicatie maximaal elektronisch en eenvormig te laten. Inclusief een online tool om de gebruiker eenvoudig en gebruiksvriendelijk zijn communicatie te laten opvolgen en voeren via het e-loket.
31.	PPR-6.2.3	Afstemmen en eenvormig maken van de dossier- (via e-loket) en niet-dossiergebonden communicatie naar de doelgroepen, waarbij aandacht uitgaat naar vereenvoudiging, een vermindering van de administratieve last en de digitalisering van het aanbod. Er zal wel blijvende aandacht zijn voor IT armoede.
32.	PPR-6.2.4	In het kader van administratieve vereenvoudiging voorbereiden van de wijziging van het EPR-decreet volgens het principe van de unieke perceelsverantwoordelijke. Dit in samenwerking met VLM.
33.	PPR-6.2.5	Beleidsdomein Project: Komen tot meer structurele samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid (doelgroepenbeleid).
SD 7: Het departement LV organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren		
34.	PPR-7.1.1	Opmaak van een strategisch Personeelsplan (PEP) voor het departement.
35.	PPR-7.1.2	Werken aan de organisatiecultuur via de uitrol van onze waarden.
36.	PPR-7.1.3	Ondersteuning en vorming van leidinggevenden, herdefiniëren van de rol van leidinggevenden.
37.	PPR-7.2.1	Coördinatie en methodologische ondersteuning aan efficiëntieprojecten.
38.	PPR-7.2.2	Kader scheppen voor omgang met belanghebbenden en inventariseren van risicogroepen.
39.	PPR-7.3.1	Doorlichten van de organisatie op vlak van psychosociale risico's (risicoanalyse i.s.m. KU Leuven).
40.	PPR-7.4.1	Doorstroom van vrouwen: onderzoeken van drempels en verwachtingen vanuit de organisatie m.b.t. leidinggevenden.

INLEIDING

Het jaarrapport van het ondernemingsplan 2016 bestaat (conform het sjabloon van de Vlaamse Regering) uit twee delen:

- In het eerste deel (hoofdstuk 1) wordt een evaluatie gemaakt van de verschillende prioritaire projecten die werden opgenomen in het ondernemingsplan 2016;
- In het tweede deel (hoofdstuk 2) wordt gerapporteerd over de regeringsafspraken (aanbevelingen audit Vlaanderen, kerntakenplan en personeelsbesparingen).

Voor de evaluatie van de verschillende prioritaire projecten werd gebruik gemaakt van de jaarevaluatie in de opvolgingstool van de Vlaamse overheid, Traject.

1 EVALUATIE ONDERNEMINGSPLAN 2016

SD1: DUURZAME BEDRIJFSVOERING WORDT VOOROP GEZET IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 1.1: INSTROOM EN VERJONGING VAN BEDRIJFSLEIDERS BEVORDEREN ALS BASISVOORWAARDE VOOR HET BEHOUD VAN EEN TOEKOMSTGERICHTE EN DUURZAME LANDBOUWSECTOR

Het departement heeft ingezet op de herziening van het Vlaamse landbouwpachtbeleid, op basis van een brede bevraging van de betrokkenen actoren die eerder plaatsvond. Er werden meerdere opties geformuleerd en besproken met de vertegenwoordigers van de actoren die het nauwst betrokken zijn: de landbouw- en de eigenaarsorganisaties. Hierbij is het enerzijds de bedoeling dat de Vlaamse invulling van dit beleid de nodige stimuli ontwikkelt om de generatiewisseling te vergemakkelijken door de jonge actieve landbouwers sneller en voldoende toegang te geven tot beschikbare gronden. Anderzijds moeten de eigenaars voldoende gestimuleerd worden om gronden ter beschikking te blijven stellen van de landbouwers. Er werd een voorontwerp van decreet opgesteld en overgemaakt aan het kabinet. Tegelijkertijd werd onderzocht of fiscale stimuli als beleidsinstrument kunnen ingezet worden om het vrijkomen van gronden te stimuleren. In tussentijd keurde de Vlaamse Regering een besluit goed waarbij de procedure tot vaststelling van de pachtprijscoëfficiënten ernstig werd vereenvoudigd. Hiermee wordt enerzijds verzekerd dat de pachtprizen in het najaar van 2016 kunnen worden vastgesteld en anderzijds wordt reeds een eerste stap gezet in de aanzet naar het Vlaamse landbouwpachtbeleid. De pachtprizen zullen voor alle provincies vastgesteld worden in één Vlaamse pachtprizencommissie die paritair is samengesteld uit pachters en landeigenaars. In december '16 werden de nieuwe coëfficiënten vastgesteld voor gronden en gebouwen. Deze procedure werd begeleid door het Departement LV.

Voor de varkenshouderij werd naar aanleiding van de aanhoudende crisis een specifiek traject opgezet, G30 genaamd. In het voorjaar kwam een brede vertegenwoordiging uit de sector (landbouworganisaties, onderzoeksinstellingen, slachthuizen, distributie, bankinstellingen, adviesdiensten, ...) samen om een toekomststrategie voor de Vlaamse varkenssector tegen 2030 uit te werken. Deze toekomststrategie is bedoeld voor jonge professionals die in de sector aanwezig zijn en willen blijven. De acties die hieruit voortvloeien, richten zich op differentiatie en segmentatie, het bevorderen van de kwaliteit en de smaak van het vlees, informatie en kennis meer toegankelijk maken en inzetten op veranderingstrajecten en innovatie.

Een aantal acties werden intussen al opgestart, zoals het aanbieden van een markt- en prijsinformatie op een meer zichtbare plaats op de website van het Departement Landbouw en Visserij. Ook werd er bij de Vlaamse varkenshouders een bevraging afgenomen die peilt naar specifieke knelpunten, afzet en relaties in de keten, toekomstplannen en –perspectieven. Het project is van start gegaan in april 2016. Er

//

PPR-1.2.1-AOFC: Subsidiewijzer: Inventarisatie van de Vlaamse subsidies waarvan de landbouwer gebruik kan maken voor zijn bedrijfsvoering (meerjarig project, up to date houden)

Omschrijving:

Situering:

Inventarisatie van alle Vlaamse subsidies waar een land- en tuinbouwer binnen Vlaanderen beroep op kan doen bij de bedrijfsvoering. Deze informatie wordt gehaald binnen het Departement Landbouw en Visserij, maar ook bij LNE, VLM, de federale overheid, ... Eens alle gegevens zijn verzameld, worden ze (zowel linken als bijhorende duiding) met de andere afdelingen en het kabinet op hun volledigheid afgetoetst. Nadien zal de juridische dienst een disclaimer opstellen.

Doel:

Publicatie van een gebruikersvriendelijk overzicht van alle Vlaamse subsidies waar een land- en tuinbouwer binnen Vlaanderen beroep op kan doen bij de bedrijfsvoering. Deze inventaris wordt gepubliceerd op de website van Landbouw en Visserij (mits disclaimer) en onderhouden (meerjarig project).

Indicator:

Tegen 1/9 staat de pagina online. Daarna wordt gemonitord hoeveel deze wordt bekeken en indien nodig wordt er bijgestuurd.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

De opzet van de subsidiewijzer is de ‘weg te wijzen’ naar beschikbare online bronnen die subsidies en ondersteuningsmaatregelen beschrijven. Zoals aangegeven in het ondernemingsplan werden de subsidies voor de subsidiewijzer beperkt tot de subsidies op Vlaams niveau, inclusief de lokale overheden. Telkens is nagegaan of een maatregel openstaat voor land- en tuinbouwers (i.s.m. AOO en juridische dienst). De subsidies beheerd door het Departement Landbouw en Visserij zijn niet meegenomen, omdat die al uitgebreid op website van het departement beschreven staan. De subsidiewijzer is overigens onderdeel van de subsidiepagina op de website zodat alle informatie gebundeld staat. Dit betekende ook dat de meeste fiscale maatregelen buiten de scope vielen, omdat dit doorgaans federale maatregelen betreft. Ook subsidies voor Europese projecten werden buiten beschouwing gelaten, omdat die enerzijds meestal niet gericht zijn op individuele landbouwbedrijven en anderzijds de instapdrempel te hoog is. Toch is de informatie van deze maatregelen indirect beschikbaar, omdat telkens wordt doorgelinkt naar de originele bron waar de andere subsidies en ondersteuningsmaatregelen te vinden zijn.

Op vraag van de Commissie landbouw werden later toch ook fiscale maatregelen toegevoegd (voorstel ligt momenteel bij het kabinet ter goedkeuring). De subsidiewijzer is een ‘levend document’, dus aanvullingen en schrappingen zijn mogelijk.

euro waarvan een e-mailadres beschikbaar is, hebben een e-mail ontvangen met een link om de enquête in te vullen. Het gaat om ongeveer 3.500 varkenshouders, waarvan ruim 30% de enquête beantwoordt heeft. Dit is een zeer hoge responsgraad.

- De algemene analyses werden uitgevoerd en momenteel wordt de laatste hand gelegd aan een resultatenrapport. De resultaten en het rapport worden in de loop van januari afgetoetst met een aantal interne en externe experts. Het definitieve rapport verschijnt in de loop van januari – februari. Er wordt over gecommuniceerd en het rapport wordt ter beschikking gesteld via de website van het Departement Landbouw en Visserij.

OD 1.3: EEN OPTIMAAL ONDERSTEUNINGSKADER BIJEN VOOR EEN DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN EUROPESE CONTEXT

Het afgelopen jaar heeft de landbouwsector opnieuw sterk te lijden gehad van de aanhoudende lage prijzen. Het afgelopen werkjaar werden dan ook bijkomende inspanningen geleverd om de steunbetalingen zo snel mogelijk uit te betalen aan de sector. De gevolgen van het Russische embargo blijven voelbaar, vooral de zuivelsector en varkenssector hebben dringend nood aan een Europese aanpak die het tij doen keren. Hierover werd dan ook meermaals gediscussieerd binnen de Landbouwwraad. Een eerste stap was de crisisenveloppe 2015 (8,2 miljoen euro voor Vlaanderen) die op Europees niveau toegekend werd aan alle lidstaten. Deze enveloppe werd verhoogd met 3,8 miljoen euro Vlaamse middelen. Deze middelen werden doelgericht ingezet in de varkens- en vleesveehouderij en de zuivelsector: enerzijds om de directe cashflow van de landbouwbedrijven te verbeteren en anderzijds om bedrijven in moeilijkheden te begeleiden door middel van een kwaliteitsproject in de varkenshouderij (VPF). Tegelijk werden ook de marktmaatregelen voor de private opslag van varkensvlees en zuivelproducten en de publieke opslag van magere melkpoeder voortgezet.

In juli 2016 werd een tweede crisisenveloppe ter beschikking gesteld van de lidstaten. Vlaanderen zette opnieuw een bedrag van 10 miljoen euro in om de liquiditeit van de Vlaamse veehouderijbedrijven te ondersteunen via graslandpremies. Er werd ook specifieke ondersteuning gegeven aan melkveeouders en varkenshouders die deelnemen aan kwaliteitssystemen (IKM en AB register). De uitbetalingen zijn gepland voor 2017.

In augustus 2016 werd gestart met een actieplan om de crisis in de fruitsector aan te pakken. Hiervoor werd een ronde tafel in aanwezigheid van de minister, meerdere klankbordgroepen en werkgroepen georganiseerd. Eind december werd het ontwerp actieplan voorgelegd aan het kabinet. Intussen werd in het kader van schoolfruit, een bijkomende sensibiliseringsactie naar scholen en ouders toe opgestart. Ten slotte werden ook bijkomende middelen vrijgemaakt om de promotie van hardfruit in India mogelijk te maken.

Op Europees niveau werd verder gewerkt aan de vereenvoudiging van het GLB, vooral het systeem van directe steun. Het nieuwe systeem vereenvoudigt het systeem van de berekening van de administratieve sancties voor bepaalde regelingen inzake rechtstreekse betalingen en steunmaatregelen voor plattelandsontwikkeling en introduceert het systeem van de gele kaart (waarschuwing en verminderde sanctie bij eerste inbreuk), terwijl artikel 33 bis van Verordening (EU) 2016/1394 de eis introduceert om, in een aantal specifieke gevallen, follow-upbezoeken uit te voeren. In het finale voorstel

////////////////////////////////////

Duiding:

Verordening (EU) 2016/1393 tot wijziging van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 640/2014 en Verordening (EU) 2016/1394 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 809/2014 met betrekking tot de vereenvoudiging van het GBCS werden op 19 augustus 2016 gepubliceerd. Het nieuwe artikel 19 bis van Verordening (EU) nr. 640/2014 vereenvoudigt voor landbouwers het systeem van de berekening van de administratieve sancties voor bepaalde regelingen inzake rechtstreekse betalingen en steunmaatregelen voor plattelandsontwikkeling. Daarnaast voert deze verordening ook het systeem van de gele kaart (waarschuwing en verminderde sanctie bij eerste inbreuk) in, terwijl artikel 33 bis van Verordening (EU) 2016/1394 de eis oplegt om, in een aantal specifieke gevallen, follow-upbezoeken uit te voeren.

Deze nieuwe regels zijn van toepassing op aanvragen en verzamelaanvragen vanaf 1 januari 2016. Bij de onderhandelingen over dit voorstel is de EU Commissie aan heel wat Vlaamse bezorgdheden tegemoet gekomen. Ons voorstel om na een gele kaart de sanctie te verdubbelen, werd niet weerhouden. De aangenomen methode is meer ingewikkeld en vereist het bijhouden van sancties over de jaren heen.

Wat de vereenvoudiging van de vergroeningsmaatregelen betreft, heeft de Europese Commissie een voorstel voor een gedelegeerde verordening opgemaakt en besproken met de lidstaten. De meeste deelvoorstellen werden gunstig onthaald. Enkele deelvoorstellen riepen bij een meerderheid van lidstaten bezwaren op: veel lidstaten, waaronder BE, vonden dat 9 maanden braaklegging te lang is en dat dit de inzaai van wintergewassen verhindert. Veel lidstaten (incl. BE) vonden dat de aanhoudingsperiode voor groenbedekkers en vanggewassen van 10 weken lang was (vooral op zware leem- en kleigronden waar aan winterploegen wordt gedaan). Veel lidstaten waren verder van mening dat het verbod op het gebruik van pesticiden een stevige keuzebeperking opleverde voor N-bindende gewassen en groenbedekkers. In het finale voorstel voor gedelegeerde verordening is de braakperiode tot 6 maand teruggebracht, de aanhoudingsperiode voor groenbedekkers verminderd naar 8 weken minimum, maar het spuitverbod voor N-bindende gewassen is behouden. Dit voorstel werd in december 2016 aan de Raad en het Europees Parlement voorgelegd. Beide instellingen kunnen binnen de 2 maanden na voorlegging bezwaar indienen. Indien er geen bezwaren worden ingediend, is het voorstel aanvaard.

De nieuwe regels zijn van toepassing vanaf 2018, maar lidstaten kunnen ervoor kiezen om elementen vroeger toe te passen. Vlaanderen kiest ervoor om de nieuwe regels voor de aanhoudperiode van groenbedekkers al toe te passen in 2017. Bij de onderhandelingen over dit voorstel was Vlaanderen zeer tegen het spuitverbod op N-bindende gewassen. Wallonië was echter voor. Daardoor kon België geen positie innemen.

Doel:

Ervoor zorgen dat landbouwers hun marktpositie in de keten kunnen versterken door hen aan te zetten tot samenwerking en gezamenlijke afzet. Daarom zal er veel aandacht geschonken worden aan het informeren en stimuleren van de nieuwe mogelijkheden rond de oprichting van producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties, brancheorganisaties en transnationale samenwerking. Er wordt ook een workshop gepland rond de goede praktijken van producenten- en brancheorganisaties, zodat startende organisaties van elkaar kunnen leren.

Vanuit de ervaringen vanuit de verschillende sectoren, zal er op Europees niveau geijverd worden voor gepaste instrumenten om een echt ketenbeleid te kunnen voeren. Ook zal er worden geijverd voor een kader waarbinnen de werking van producenten- en brancheorganisaties nog kan versterkt worden.

We willen in 2016 verder inzetten op o.a. proactieve bijeenkomsten waarbij we het huidige beleid zullen bevragen, de verwachtingen zullen aftoetsen en informatie zullen uitwisselen.

Indicatoren:

- Overlegvergaderingen met de sectoren;
- Erkenningen van PO's en of BO's;
- Aantal begeleidingstrajecten.

Jaarevaluatie 2016:**Status:**

Gerealiseerd.

Duiding:

Er werd actief deelgenomen aan verschillende infovergaderingen rond PO/BO en waar nodig informatie verstrekt. Er zijn dit jaar 1 PO zuivel, 1 PO varkens, 1 PO pluimvee en 1 PO groenten en fruit erkend en er is nog een aanvraag lopende voor erkenning van een BO. In dit kader wordt er ook verder gewerkt aan een samenwerkingsakkoord en protocol met Wallonië.

Aan elke in 2016 erkende PO is een begeleidingstraject voorafgegaan. Ook werd deelgenomen aan een infovergadering voor een eventueel nog op te richten zuivel-PO.

Een afzonderlijke workshop rond goede praktijken van producten- en brancheorganisaties werd niet georganiseerd, omdat dit thema al was behandeld tijdens verschillende studienamiddagen.

PPR-1.3.4-AIS: Tijdig uitbetalen van de inkomensondersteunende maatregelen namelijk de basisbetaling, de vergroeningspremie en de gekoppelde steunmaatregelen aan de agro-ondernemer.

Omschrijving:**Situering:**

In het kader van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) werd de directe inkomenssteun grondig hervormd. Gekoppelde steun blijft in bepaalde gevallen mogelijk.

Vlaanderen voorziet in 2 nieuwe gekoppelde steunregelingen.

PPR-1.4.1-AVDKP: Focus op van de voorlichtings- en vormingsmomenten en informatiesessies op beleidsaspecten en het belang van een goed doordacht bedrijfseconomisch plan van ieder individueel bedrijf in Vlaanderen. Het bedrijfseconomisch thema staat centraal in het nieuwe vormings- en externe communicatieplan van het Departement Landbouw en Visserij.

Omschrijving:

Situering:

De rendabiliteit van vele land- en tuinbouwbedrijven staat al een hele tijd onder druk. Toch zijn er tussen bedrijven nog belangrijke saldo- en inkomensverschillen. Deze zijn toe te schrijven aan verschillen op het vlak van vaste kosten, opbrengsten en variabele kosten. Kostprijsberekening en risicoanalyse zijn essentiële elementen in een toekomstgerichte bedrijfsvoering en zijn de basis voor het crisisbestendiger maken van het bedrijf. Voor beslissingen met een impact op lange termijn en strategische keuzes, die niet alleen de technische vooruitgang maar eveneens de toekomstkansen van een bedrijf bepalen, is de bedrijfseconomische boekhouding een onontbeerlijk instrument. Deze link tussen bedrijfseconomische boekhouding en strategische keuzes wordt echter niet steeds (correct) gemaakt, waardoor bedrijven soms onvoldoende voorbereid aan zware investeringen beginnen.

In het Voorlichtingsplan worden daarom voorlichtingsactiviteiten opgenomen en wordt, waar mogelijk en opportuun, aan meer technische voorlichtingsactiviteiten een luik kostprijsberekening/rendabiliteitsberekening gekoppeld (zie project Voorlichtingsplan in het afdelingsplan).

Doel:

Land- en tuinbouwers bewustmaken van de noodzaak van kostprijs- en rendabiliteitsberekening en risicoanalyse en hen sensibiliseren om de juiste bedrijfseconomische en financiële gegevens te hanteren bij het maken van strategische, en dus lange termijn, keuzes.

Indicator:

Het project is geslaagd indien er in de voorlichtingsactiviteiten voldoende aandacht besteed wordt aan het bedrijfseconomische aspect. Er zal gedurende het jaar regelmatig een evaluatie gevraagd worden van de voorlichters.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

De oproep demonstratieprojecten werd gelanceerd met als één van de thema's: 'Alternatieve verdienmodellen'.

In alle voorlichtingsactiviteiten wordt de focus gelegd op beleidsaspecten. Zo kwamen de thema's IPM, erosiewetgeving, GLB, bemesting, IHD/PAS,... veelvuldig aan bod. In de voorlichtingsactiviteiten wordt ook meer en meer de focus gelegd op het economische aspect. Naast voorlichtingsactiviteiten die uitsluitend over het bedrijfseconomische gingen (zoals 'schapenhouderij en rendabiliteit',

'Risicobeheersing in varkensketen: Op naar nieuwe marktmodellen – termijnmarkten', 'Studienamiddag varkenshouderij: Rendabiliteit en antibiotica gebruik' en onderwerp op studiedag prei: 'hoe marktgericht produceren'), werd dit jaar ook meer en meer aandacht gevestigd op kosten en baten wanneer technische onderwerpen uitgelegd worden, bv. bij:

- de nationale studiedag aardbeien: rendabiliteit van verschillende teeltsystemen
- praktijkinformatie voor de vleesveehouder: kan bedrijfsbegeleiding zorgen voor een kalf per koe per jaar?
- de proefboerderijen van Huldenberg en Nieuwenhove: verschil tussen kosten, rendement tussen tarwe en gerst
- de studiedagen rundvee rond vergroening waaraan rendabiliteit gekoppeld werd
- de opendeurdag fruitteelt in het Hageland: actualiteiten rond premies, rendement optimaliseren via vruchtzetting en dunning
- de demodag oogst industriebloemkool: link met kwaliteit, hoeveel uitval, gruis,...

Op de dienstvergaderingen van de voorlichters werd dieper ingegaan op de planning en evaluatie van voorlichtingsactiviteiten. De voorlichters merkten wel op dat de opkomst voor studiedagen die louter en alleen over rendabiliteit gingen, in een aantal gevallen lager was.

PPR-1.4.2-AOO: Met Kratos inzetten op advies rond ondernemingsplannen en bedrijfsboekhoudingen om zo bij te dragen tot een beter risicobeheer.

Omschrijving:

Situering:

De bedrijfseconomische boekhouding heeft als doel de landbouwer inzicht te geven in de rentabiliteit van zijn bedrijf en zijn positie op sectorniveau. Aan de hand van een correct inzicht zou een landbouwer in staat moeten zijn om een goede strategie te bepalen en verbeteringen op het bedrijf door te voeren. Hij kan daarnaast ook een ondernemingsplan laten opstellen via KRATOS en zo kwalitatieve en kwantitatieve doelstellingen voor zijn onderneming formuleren en realiseren.

Omwille van het belang van een goede boekhouding en ondernemingsplan wordt dit ondersteund via KRATOS.

Landbouwers kunnen via een toepassing op het e-loket advies aanvragen. De overheid zal deze adviesaanvraag bestellen bij de geselecteerde adviesdienst.

De jonge landbouwers worden bij KRATOS positief gediscrimineerd, omdat ze recht hebben op een hoger aantal adviezen voor economische modules (nl. ondernemingsplan en bedrijfseconomisch advies).

Doel:

Deze maatregel operationeel maken (zowel op IT-vlak via het E-loket) en ervoor zorgen dat de dossierafhandeling, controles en betalingen op een vlotte manier kunnen verlopen.

Voldoende landbouwers bereiken via de maatregel KRATOS.

Indicator:

- Maatregel in de loop van februari operationeel op e-loket;
- Vlot dossierverloop (zo gering mogelijk incidenten op IT-vlak, tijdige uitvoering van controles en betalingen);

//

- Aantal adviesaanvragen door landbouwers.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

De maatregel werd op 18 februari geactiveerd op het e-loket. De opstart van de maatregel op het e-loket is vlot verlopen. Er waren weinig incidenten op IT-vlak.

Er werden al meer dan 1.500 adviesaanvragen ingediend met een sterke variatie tussen de verschillende modules. Er werden, verspreid over 20 adviesbestellingen, ongeveer 1.100 adviezen besteld, waarvan een 300-tal voor de modules bedrijfseconomisch advies en ondernemingsplan.

Door de specifieke wensen van de landbouwers en de beperkingen die de overheidsopdrachten-regelgeving oplegt, bestaat er voor bepaalde adviesmodules een wachtlijst. Er staan nog een 400-tal adviezen op de wachtlijst.

De dossierbehandeling is met wat vertraging gestart als gevolg van de vele voorbereidingswerken voor de volgende KRATOS-overheidsopdracht.

In 2016 werden de voorbereidingen voor de nieuwe overheidsopdracht van KRATOS opgestart (KRATOS 2) om de adviesdiensten te selecteren die in de periode 2017-2018 KRATOS-advies mogen verlenen. Het bestek van KRATOS 2 werd deze zomer gepubliceerd, het onderzoek van de offertes is nog volop bezig.

PPR-1.4.3-ABCO: Opzetten van de werking van een hervormd Vlaams landbouwrampenfonds in kader van risicobeheer in de sector.

Omschrijving:

Situering:

Het landbouwrampenfonds is Vlaamse bevoegdheid geworden sinds 1 juli 2014. Op dit ogenblik is de wettelijke basis een federale wet van 1976 die inhoudelijk niet meer actueel is. In 2014 werd een draaiboek opgemaakt om een landbouwramp af te handelen op basis van de huidige federale wetgeving.

Doel:

Een hervormde werking van het landbouwrampenfonds opzetten op Vlaams niveau. Volgende punten zijn de doelstellingen:

- Goedkeuring samenwerkingsprotocol met Kanselarij en Bestuur;
- Opmaak decreet landbouwrampenfonds;
- Start BVR landbouwrampenfonds;
- IT-project rond digitalisering van schade-aangifte via E-loket.

////////////////////////////////////

gebouw of personen van onze organisatie, fraudegevoeligheid, financiële verantwoordelijkheden, matrixmaatregelen, risico-evaluatie en inschatting, behalen van doelstellingen.

PPR-1.5.1-ABCO: Opstellen van een crisismanagementdraaiboek om de coördinatie te verbeteren bij sectorcrisissen (bv. perencrisis, vogelgriep, varkenspest, ...)

Omschrijving:

Situering:

Crisissen in het verre en recente verleden hebben geleerd dat onze sectoren zeer gevoelig zijn voor marktverstoring, onafgezien of de oorzaken liggen in voedselveiligheid, ziekten of plagen, klimaatomstandigheden, marktomstandigheden of politieke beslissingen bijvoorbeeld m.b.t. de Ruslandcrisis.

Het Departement Landbouw en Visserij is strategisch geplaatst om samen met de Europese Commissie, het kabinet/minister, andere afdelingen of beleidsdomeinen volop een Europese crisisbenadering te koppelen aan een regionale toepassing van de regelgeving. De dienst Agrovoedingsketen zorgt voor een optimale coördinatie en koppeling van de reguliere EU-marktmaatregelen, zoals (openbare) interventie, private opslag, groenooogsten/ niet-oogsten e.a. met de specifieke crisismaatregelen uit de GMO (artikelen 219 t.e.m. 222 van V. 1308/2013).

Doel:

Na het verkennende werk in 2015 kan in 2016 concreet verder werk gemaakt worden van de ontwikkeling van een draaiboek voor crisismanagement met centrale coördinatie. Hoewel een dergelijk draaiboek niet alles kan voorzien, is een snel, efficiënt en gecoördineerd optreden vanuit de verschillende overheden en diensten onontbeerlijk. Hierbij dient ook de link gelegd te worden met de Europese crisisinstrumenten, het geregionaliseerd landbouwrampenfonds (voor klimatologische risico's), het sanitair fonds (voor dier- en plantenrisico's (federale bevoegdheid)) en bijvoorbeeld de brede weersverzekering of de ontwikkeling van een onderling fonds (via PDPO III).

Indicator:

- Crisismanagementdraaiboek (eventueel gespecificeerd naar gelang de oorzaak van de crisis).

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Kleine afwijking.

Duiding:

Er is alleen nog maar een basisontwerpdraaiboek voor sectorcrisissen omdat:

- Door de crisis in de varkenssector, de zuivelsector en de hardfruitsector prioriteit moest gegeven worden aan het afhandelen en uitwerken van maatregelen m.b.t. de respectievelijke sectoren (door de crisis en beperkte mankracht werd het crisishandboek dus vertraagd);
- Door de integratie van het departement en het agentschap zijn een aantal activiteiten en mensen verschoven;
- Er door het kabinet geen knopen doorgehakt werden m.b.t. het landbouwrampenfonds en dat is een belangrijk onderdeel;

//

- Er werd aangekondigd dat de scope van het project kon wijzigen.

De draft werd wel al voorgesteld aan het beleidsforum. In 2016 werd een nieuw stuk van het draaiboek uitgewerkt rond de Europese crisismaatregelen. Het draaiboek geeft een overzicht van de diverse mogelijkheden/opties en de verschillende stappen die hierbij moeten ondernomen worden door het departement en andere instanties/instellingen.

Volgend jaar willen we dit deel voor sectorcrisissen afronden, maar vooral een totaal of integraal risicomangement voor het departement uitwerken, waarbij rekening wordt gehouden met o.a. Business Continuity Management, calamiteiten met gebouw of personen van onze organisatie, fraudegevoeligheid, financiële verantwoordelijkheden, matrixmaatregelen, risico-evaluatie en inschatting, behalen van doelstellingen.

Dit maakt dat de aanpak er totaal anders zal gaan uitzien.

SD2: FLANDERS AGROFOOD VALLEY WORDT OP DE KAART GEZET IN BINNEN- EN BUITENLAND

OD 2.1: DE OVERHEID ONDERSTEUNT DE EXPORT VAN VLAAMSE LANDBOUWPRODUCTEN

OD 2.2: INZETTEN OP DE VERMARKTING VAN PRODUCTEN VAN EIGEN BODEM OP EIGEN BODEM, MET AANDACHT VOOR CONSUMENTENVOORKEUREN

Om verder invullen te geven aan het concept Flanders Agrofood Valley, wordt momenteel het thema voeding als rode draad van het 2-jaarlijkse landbouwrapport (LARA) uitgewerkt. Op 8/12 heeft Joke Schauvliege, minister van Landbouw, het Landbouwrapport "voedsel om over na te denken" aan de pers voorgesteld. Het rapport en de bijhorende achtergronddocumenten vormen de analysebasis voor de verdere uitwerking van FAFV.

PPR-2.2.1-AMS: BELEIDSDOMEIN PROJECT: Opmaken van een beleidsdomein plan van aanpak inzake Flanders Agrofood Valley met betrekken van alle actoren (communicatie)

Omschrijving:

Situering:

Binnen het kader 'Flanders Agrofood Valley' wordt een prominente rol toegekend aan het agrobusinesscomplex. Binnen dat kader wordt een evenwichtige benadering van alle vormen van landbouw én van alle segmenten van het agrobusinesscomplex nagestreefd. De meerwaarde die de verschillende productievormen kunnen genereren binnen het concept Flanders Agrofood Valley en het feit dat ze snel kunnen inspikken op maatschappelijke trends, zijn belangrijke troeven voor de toekomstige ontwikkeling van Flanders Agrofood valley.

Doel:

Dit project is het koepelproject voor de periode 2015-2019, waarbij samengewerkt wordt met ILVO en VLAM. In 2016 zal vooral gewerkt worden aan de omgevingsanalyse (LARA 2016) en de opmaak van een gedragen plan van aanpak in de vorm van een witboek. In 2017 en 2018 zal het witboek worden uitgewerkt en geconcretiseerd.

Indicator:

Het LARA 2016 wordt opgesteld tegen het einde van 2016.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Op 8 december 2016 heeft de minister van Landbouw het Landbouwrapport "Voedsel om over na te denken" aan de pers voorgesteld. Het rapport en de bijhorende achtergronddocumenten vormen de analysebasis voor de verdere uitwerking van FAFV.

OD 2.3: NICHEMARKTEN KRIJGEN DE AANDACHT DIE ZE VERDIENEN

In het voorjaar van 2016 is de "Raad van Belang" in wording samengekomen om na te gaan hoe verder uitvoering kan gegeven worden aan de aanbevelingen van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO). Het nodige werd gedaan voor de oprichting van de "Raad van Belang". Partners inzake lokale voedselstrategieën zijn "vrij" hieraan deel te nemen en vanuit een authentiek engagement en opportuniteiten het debat mee te voeren en op gang te houden.

PPR-2.3.1-AVDKP: Realiseren van een aantal korte termijn aanbevelingen uit het IPO advies waar knelpunten en aanbevelingen werden vastgesteld die de ontwikkeling van alternatieve voedselsystemen kunnen ondersteunen. Het IPO-advies omvat een aantal knelpunten en aanbevelingen in het kader van lokale voedselstrategieën die de ontwikkeling van alternatieve voedselsystemen kunnen ondersteunen.

Omschrijving:

Situering:

Het huidige Strategische Plan Korte Keten en de werking van het Strategisch Platform Korte Keten gaan hun vijfde en laatste werkjaar in. In 2015 heeft de Vlaamse Regering ook een advies goedgekeurd van het Interbestuurlijk PlattelandsOverleg (IPO) inzake Lokale Voedselstrategieën. Het Vlaamse beleid wil hierop inspelen en een vernieuwde aanpak lanceren.

Doel:

Uitwerken van een vernieuwd traject Lokale Voedselstrategieën. We willen het strategisch platform korte keten laten evolueren van een stuurgroep naar een mediërende structuur, die zowel zijn doelgroep als zijn scope (van korte keten naar alle lokale voedselstrategieën) moet verbreden. Het moet een structuur worden die lokale voedselstrategieën stimuleert, sectoroverschrijdend werkt en waar lokale partners, overheden maar zeker ook bedrijven, bij betrokken worden.

Concreet willen we een nieuwe "Raad van Belang" in het leven roepen, waarin partners "vrij" zijn deel te nemen en vanuit een authentiek engagement en opportuniteiten het debat mee voeren en op gang houden.

Voor deze themagroepen (zoals Communicatie en Sensibilisering, Beleid en Beleidsafstemming, Ondernemerschap en Logistiek) zullen trekkers gezocht worden die het proces moeten begeleiden en

- Lokale besturen werden betrokken door:
  - o De uitwerking nieuw aanspreekpunt Lokaal Voedsel (ingebed binnen VVSG – Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten). Dat aanspreekpunt staat in de eerste plaats ten dienste van de lokale besturen (inhoudelijke insteek en opvolging in overleg met VLM, beheer subsidiedossier door VLM),
  - o Partnerschap en deelname van het departement aan de VVSG Voedseldag (30/9/2016).

OD 2.4: DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE IN VLAANDEREN BLIJFT GROEIEN

De ondersteuning van de biosector situeerde zich het afgelopen werkjaar rond de uitvoering van het 2^e strategische plan. Daarnaast werden de besprekingen op Europees niveau inzake de herziening van de verordening over biologische productie nauw opgevolgd. Vanaf 1 januari 2018 moet het nieuwe strategisch stuurplan rond de biologische productie starten. Het voortraject is momenteel lopende. We kregen van het kabinet de opdracht om een ambitieus, realistisch plan te maken met een andere aanpak dan het vorige. De eindresultaten en de ambities mogen dezelfde zijn als die van het vorige plan, maar de strategie moeten we veranderen. Er wordt gerekend op vernieuwende acties, en niet zozeer op het eenvoudigweg voortzetten van de huidige acties. Daarbij worden de touwtjes strak in handen gehouden.

Samen met de sector werd een gunstigere regeling voor biologische melkveehouders uitgewerkt om de omschakeling te vergemakkelijken. Zo werd de omschakeltermijn voor melk verkort naar 6 maanden. Daardoor zijn in één klap een tiental gangbare melkveehouders een omschakeling naar bio opgestart. Het project voor Bio zoekt Boer / Bio zoekt Keten zal het komende jaar inzetten op de sectoren melk, groenten en fruit. Rond bio in landbouwonderwijs wordt met de sector overlegd om volgend schooljaar een pilootproject te realiseren.

PPR-2.4.1-AVDKP: Starten met de voorbereiding nieuw meerjarenplan biologische landbouw. Gedragenheid creëren bij de sector.

Omschrijving:

Situering:

Vanaf 2018 start het nieuwe meerjarenplan biologische landbouw. Hierin engageren de minister en verschillende partners uit de sector zich, om samen het beleid te ondersteunen.

Doel:

De voorbereidingen starten voor het nieuwe plan zodat dit in 2017 kan gefinaliseerd worden.

Indicator:

Er is een uitgewerkt plan van aanpak met timing.

////////////////////////////////////

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

De timing in kader van de opmaak van het nieuwe strategisch plan bio is uitgewerkt. Het accent ligt op de organisatie van een workshop met de sector. De uitwerking van de aanpak inzake de workshops is opgestart.

SD3: DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

OD 3.1: DUURZAAMHEID IS EEN VERHAAL VAN DE GANSE KETEN

Ik blijf op Europees niveau pleiten voor meer en effectievere maatregelen om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen door de ketenwerking te verbeteren. Producenten- en brancheorganisaties moeten de positie van de landbouwers versterken. Er werd actief deelgenomen aan verschillende infovergaderingen rond PO/BO en informatie verstrekt waar nodig. Er zijn dit jaar 1 PO zuivel, 1 PO varkens, 1 PO pluimvee en 1 PO groenten en fruit erkend. Daarnaast is er nog een aanvraag lopende voor erkenning van een BO. In dit kader wordt er ook verder gewerkt aan een samenwerkingsakkoord en protocol met Wallonië om dubbele erkenningen te voorkomen en om uitbreiding van regels toe te staan. Aan elke in 2016 erkende PO is een begeleidingstraject voorafgegaan. Ook werd deelgenomen aan een infovergadering voor een eventueel nog op te richten zuivel-PO. Een afzonderlijke workshop rond goede praktijken van producten- en brancheorganisaties werd niet georganiseerd, aangezien dit thema al werd behandeld tijdens verschillende studienamiddagen. Om de producenten maximaal te ondersteunen bij deze nieuwe initiatieven, werd een leidraad beschikbaar gesteld. Daarin wordt uitgelegd hoe producenten- en brancheorganisaties kunnen omgaan met de mededingingsregels. Deze ligt momenteel bij het kabinet.

Dit jaar werden opnieuw action labs ingediend binnen het transformatieproject "de voedingsketen verduurzaamt". Het doel van de action labs is ook om dit jaar opnieuw de actoren uit diverse sectoren actief te betrekken (biologische landbouw, dierlijke sectoren, visserij, ...).

De projectoproep opstartsteun voor producentenorganisaties werd voorbereid. Deze opstartsteun wordt toegekend aan de geselecteerde organisaties gedurende 5 jaren na erkenning van de organisatie als producentenorganisatie. Het steunbedrag wordt bepaald in functie van de omzet van de organisatie. Het maximumbedrag is 30.000 euro per jaar. Het doel van deze maatregel is een versterking van de onderhandelingsmacht van de producenten in de keten. Daarnaast willen we via deze maatregel de relatie tussen de producenten en de andere schakels in de agrovoedingsketen versterken. Er werden voor 31/10/16 4 aanvragen ingediend die alle vier positief konden beoordeeld worden.

PPR-3.1.1-AOO: Lanceren van een oproep voor de erkenning en financiële ondersteuning van PO's in 2016 (PDPO III). Mogelijke PO's zijn witloof, varkens, of anderen.

Omschrijving:

Situering:

De meeste landbouw- en tuinbouwbedrijven situeren zich in een lange keten met grote spelers in de toelevering en bij de afname van producten en diensten. De werking van de keten is daarom een cruciaal element voor de vitaliteit van de sector.

Het opzet bestaat erin landbouwers hun marktpositie in de keten te laten versterken door hen te aan te zetten tot samenwerking en gezamenlijke afzet. Zo wordt er met steun vanuit PDPO III een oproep gedaan ter ondersteuning van de opstart van producentenorganisaties, waarbij recent erkende organisaties recht zullen hebben op een opstartsteun om hun werking te financieren.

Doel:

Deze maatregel heeft als doel de onderhandelingsmacht te bevorderen van landbouwers binnen de keten. Als individu is de landbouwer een prijznemer en heeft hij geen inspraak in de leveringsvoorwaarden. Door zich te groeperen in een producentenorganisatie (PO), kunnen landbouwers betere prijzen en voorwaarden afdwingen.

Indicator:

Aantal steunaanvragen na oproep in 2016.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Er werd in 2016 een oproep gelanceerd waarbij de dossiers ten laatste op 31/10/2016 moesten worden ingediend. Er werden 4 aanvragen ingediend die alle vier positief werden beoordeeld.

OD 3.2: TRANSPARANTIE OVER PRIJZEN IN DE KETEN CREËREN, ZORGT VOOR VERTROUWEN

Het informatieplatform verzamelt per sector de relevante prijs- en marktinformatie die voor landbouwers en telers nuttig kan zijn bij het runnen van het bedrijf. Voorbeelden van prijs- en marktinformatie zijn bv. de veilingprijzen van groenten en fruit, de beursnoteringen broodtarwe, de marktprijzen van geslachte runderen, maar ook het aantal geslachte varkens in België, de exportcijfers voor pralines, productieprognoses, ... Naargelang de sector worden deze cijfers wekelijks of maandelijks op de website aangevuld. We beperken ons daarbij niet enkel tot de cijfers alleen, maar we publiceren ook grafieken die de evolutie over enkele maanden of jaren grafisch weergeven. Een dashboard is een grafische samenvatting van alle prijs- en marktinformatie op één blad. Hiermee volgt Vlaanderen het voorbeeld van de Europese Commissie dat al enkele jaren dashboards publiceert. Er liggen momenteel 5

dashboards klaar op het kabinet voor lancering: Varkens, Runderen, Zuivel, Puimvee en eieren, Aardappelen.

PPR-3.2.1-AOFC: Opzetten op termijn van een informatieplatform waar naast de allerlaatste tendensen op economisch en technisch vlak in binnen – en buitenland zullen worden opgevolgd voor elke sector en waarbij ook E-communicatie zal ingepast worden. In eerste fase starten met een inventarisatie van interne informatie binnen Landbouw en Visserij.

Omschrijving:

Situering:

Er is vraag naar één locatie waar alle tendensen op technisch en economisch vlak, uit binnen- en buitenland, per sector worden opgevolgd. Dit is een immens project. Om dit op te zetten, kijken we eerst wat intern voorhanden is (timing: 2016). Pas daarna worden externen eventueel betrokken.

Doel:

Een gebruiksvriendelijk informatieplatform creëren op de website van Landbouw en Visserij waar de informatie beschikbaar is.

Indicator:

- Opmaak roadmap met gedetailleerde timing uitzetten met ABCO en leren uit project inzake prijsnoteringen uit 2015;
- Opzetten projectgroep om kennis te delen en lacunes op te sporen, en regelmatig samen te komen;
- Inventarisatie van kennis die voorhanden is binnen het departement, het beleidsdomein. Onderverdelen per sector. Proactief uitzoeken hoe dergelijke informatie best op de website gepubliceerd en onderhouden kan worden;
- Aftoetsen bij kabinet. Afspraken maken i.v.m. omgaan met de kennislacunes (studie, onderzoek, inkoop data, ...);
- Voorbereiden publicatie op de website (2017-...);
- Voorbereiden eventuele verdere stappen, waarbij met externen wordt nagegaan welke kennis bijkomend nodig is (2017-...).

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

In kader van dit project werd een projectgroep opgericht, waarbij ook het kabinet werd betrokken. Het informatieplatform verzamelt per sector de relevante prijs- en marktinformatie die voor landbouwers en telers nuttig kan zijn bij het runnen van het bedrijf. Voorbeelden van prijs- en marktinformatie zijn de veilingprijzen van groenten en fruit, de beursnoteringen broodtarwe, de marktprijzen van geslachte runderen, maar ook het aantal geslachte varkens in België, de exportcijfers voor pralines, productieprognoses, ... Naargelang de sector worden deze cijfers wekelijks of maandelijks op de website aangevuld. We beperken ons daarbij niet enkel tot de cijfers alleen, maar we bieden ook

over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, het departement werd hierbij slechts zijdelings betrokken, ondanks het feit dat dit een aanzienlijk impact zal hebben op het agrarisch gebied en de leefbaarheid van het platteland.

De Vlaamse Regering heeft bij de invoering van kilometerheffing voor vrachtwagens ook een flankerend beleid uitgewerkt (beperken van (financiële) impact van de kilometerheffing). De Vlaamse Regering heeft specifiek voor de agrovoedingssector een budget gereserveerd van 1 mio euro per jaar. Samen met de stakeholders hebben we naar mogelijke investeringen op landbouwbedrijven en ruimere agrovoedingsketen gezocht, zodat we het aantal transportkilometers kunnen doen dalen. Het VLIF is een breed instrument waar er anno 2016 negen maatregelen onder vallen. Twee hiervan zullen ingezet worden voor flankerend beleid: VLIF-investeringssteun voor land- en tuinbouwbedrijven en VLIF-steun voor agrovoedingssector. Voor de eerste maatregel werden concrete codes ontwikkeld (bv. mobiele aardappelreiniger: reiniging op veld zodat minder tarra grond aan de aardappelen kleeft en er dus minder transportkilometers nodig zijn). Deze codes worden eind december of de eerste week van januari 2017 ingevoerd in de databank. Ze zullen in ieder geval kunnen worden gebruikt in de eerste blok van 2017. Wat de maatregel voor agrovoeding betreft, wil Landbouw en Visserij beperkt zwaardere en langere opleggers (niet zogenaamde eco-combi's deze zijn nog groter) subsidiëren (bv. melkophaalwagens), zodat eveneens minder transportkilometers noodzakelijk zijn. Hier moeten we wachten tot het moment waarop deze vrachtwachtwagens (net zoals in Nederland) toegelaten zijn op Belgische wegen.

PPR-4.1.1-ABCO: Actieve ondersteuning van de PAS werking voor deelname aan overleg in diverse werkgroepen berekeningen, afstemming, inzetten van bestaande LV instrumenten, afstemming met ILVO, flankerend beleid.

Omschrijving:

Situering:

De Programmatorens Aanpak Stikstof of PAS heeft een sterke invloed op de ontwikkelingskansen van onze landbouwbedrijven. Onze inzichten in ruimtelijke processen, expertise in stallenbouw en algemene data-aanlevering kunnen dit beleid ondersteunen om met een minimale impact, en waar nodig, flankerend te werken. Er wordt gewerkt aan een voorlopige PAS (VPAS) die mogelijk een nieuwe wending aan dit dossier kan geven. De gevolgen hiervan zullen pas in 2016 duidelijk zijn.

Doel:

Een PAS met een billijke taakstelling en kostenstructuur, waarbij de getroffen landbouwers voldoende begeleid en geflankeerd worden. Geven van voldoende ontwikkelruimte aan de bedrijven tegen de definitieve PAS (DPAS 2019).

Indicator:

Betrokkenheid en inspraak in het proces. Samenwerking tussen afdelingen en voldoende inzetmogelijkheden personeel.

Jaarevaluatie 2016:

Status:
Uitgesteld.

Duiding:
Begin 2017 zal er meer duidelijkheid zijn over de projectstructuur en onze betrokkenheid in het project.

PPR-4.1.2-AMS: Een monitoringssysteem ontwikkelen om de vooruitgang inzake erosie meetbaar te maken. In eerste fase bepalen welke data noodzakelijk is. Samenwerking met ALBON.

Omschrijving:

Situering:
In het kader van de randvoorwaarden werd het erosiebesluit aangepast in 2015. Het besluit werd eenvoudiger en duidelijker voor de landbouwers. Hiervoor werd gebruikt gemaakt van scenario's.

Doel:
In 2016 zal een monitoringssysteem ontwikkeld worden om na te gaan of bepaalde uitgangspunten, die aan de basis liggen van de scenario's, juist zijn. Het monitoringssysteem zal ook gebruikt worden om doelstellingen voor de komende jaren voor te stellen. Voor dit project zal samengewerkt worden met ABCO, ALBON en ILVO.
Dit monitoringssysteem kan in 2017 worden opgenomen in het e-loket.

Indicator:
Het nieuwe monitoringssysteem is klaar tegen eind 2016.

Jaarevaluatie 2016:

Status:
Gerealiseerd.

Duiding:
Een monitoringssysteem werd in het voorjaar van 2016 uitgewerkt. In het najaar heeft de eerste monitoring plaatsgevonden.

PPR-4.1.3-AOO: Gevolgen kilometerheffing op primaire sector bepalen en proberen te verminderen.

Omschrijving:

Situering:

In 2016 wordt verder overlegd met de land- en tuinbouwsector over de vraag hoe de financiële middelen voor het flankerend beleid van de kilometerheffing het meest efficiënt kan ingezet worden.

Doel:

Voortzetten van het overleg en opmaak van de VLIF investeringscodes gericht op het flankerend beleid.

Indicator:

Het project is succesvol als tegen het einde van het jaar de investeringscodes opgemaakt werden.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

De Vlaamse Regering heeft bij de invoering van de kilometerheffing voor vrachtwagens ook een flankerend beleid uitgewerkt (beperken van (financiële) impact van de kilometerheffing).

De Vlaamse Regering heeft specifiek voor de agrovoedingssector een budget gereserveerd van 1 mio euro per jaar. Samen met de stakeholders hebben we naar mogelijke investeringen op landbouwbedrijven en ruimere agrovoedingsketen gezocht, zodat we het aantal transportkilometers kunnen doen dalen. Het VLIF is een breed instrument waar er anno 2016 negen maatregelen onder vallen. Twee hiervan zullen ingezet worden voor flankerend beleid: VLIF-investeringssteun voor land- en tuinbouwbedrijven en VLIF-steun voor agrovoedingssector.

Voor de eerste maatregel werden concrete codes ontwikkeld (bv. mobiele aardappelreiniger: reiniging op veld zodat minder tarra grond aan de aardappelen kleeft en er dus minder transportkilometers nodig zijn). Deze codes worden eind december of de eerste week van januari 2017 ingevoerd in de databank. Ze zullen in ieder geval kunnen worden gebruikt in de eerste blok van 2017. Wat de maatregel voor agrovoeding betreft, wil Landbouw en Visserij beperkt zwaardere en langere opleggers (niet zogenaamde eco-combi's deze zijn nog groter) subsidiëren (bv. melkophaalwagen), zodat eveneens minder transportkilometers noodzakelijk zijn. Hier moeten we wachten tot het moment waarop deze vrachtwagens (net zoals in Nederland) toegelaten zijn op Belgische wegen.

////////////////////////////////////

tot operationele groepen die werken rond de Instandhoudingsdoelstellingen/Programmatische Aanpak Stikstof (IHD/PAS). Voor de oproep 2016 is een budget van 150.000 euro vrijgemaakt. In een operationele groep organiseren land- en tuinbouwers, adviseurs, onderzoekers, ondernemers en/of andere actoren zich rond een bepaald vraagstuk, zoeken ze een oplossing en werken ze samen aan concrete innovaties. Operationele groepen voeren projecten uit die gericht zijn op het testen en toepassen van innovatieve praktijken, technologieën, processen en producten met als doel het versterken van de link tussen onderzoek en praktijk. In totaal kunnen binnen het beschikbare budget vijf operationele groepen geselecteerd worden. De geselecteerde operationele groepen oproep 2016 zijn: 1/ VleesVEEPAS - Emissiebeperking door goede praktijk bedrijfsvoering vleesvee, 2/ Haalbaarheid van het opstellen van een bedrijfsstikstofbalans op een melkveebedrijf met het oog op het reduceren van ammoniakemissies, 3/ GREEN-AIR : Uitwisseling van groene kennis voor een gezondere binnen- en buitenlucht, 4/ Controlled Traffic Farming, 5/ SOCROSense (soil and crop sensing technologies).

Het Vlaams Bijenteeltprogramma 2017 – 2019 kadert binnen het Europese stelsel voor steun aan de bijenteelt. Het Vlaams programma werd opgesteld in samenspraak met de representatieve bijenteeltorganisaties. De geselecteerde acties hebben een sectorbreed projectmatig karakter en willen in de eerste plaats de bijensterfte in Vlaanderen terugdringen door het promoten van betere, wetenschappelijk onderbouwde imkertekniken en door het opzetten van een selectiewerking, gebaseerd op de gedocumenteerde prestaties van het teeltmateriaal. Het is dus geen steunstelsel met rechtstreekse financiële bijstand aan individuele producenten of lokale groepen. Hiervoor werd 250.000 euro uitgetrokken. Het ministerieel besluit dat de subsidie regelt, werd in het najaar goedgekeurd.

OD 4.4: EXPLOREREN VAN DUURZAME ALTERNATIEVEN IN DE VISSERIJ

Opstarten van alle werkgroepen in het kader van de uitvoering van het convenant “visserij verduurzaamt” Er werd een klankbordgroep georganiseerd met een ruime vertegenwoordiging uit sector, overheid, belangenorganisaties en een vertegenwoordiger van de Europese Commissie. Alle voorzitters van de werkgroepen hebben het relaas gebracht van het afgelopen werkjaar, gevolgd door een voorstel voor verdere activiteiten. Vanuit de werkgroep Beleid kwam het voorstel om het visquotabeleid te herzien. Dit was niet evident en heeft wat overredingskracht geleverd in 2016, maar er is nu een draagvlak zowel bij de sector als bij het ILVO. Vanuit diverse werkgroepen zijn er voorstellen gelanceerd zoals verwerkingsvis, pladijs, vervolgtraject Valduvis en is een project ontwikkeld voor afval op zee. Dergelijke projecten lopen verder dan het jaar 2016 of zullen verder worden uitgevoerd in 2017.

De strategische stuurgroep aquacultuur (SSAQ) zal in 2016 vier maal samenkomen. Van het EFMZV en FIVA budget wordt 2/3 voorzien voor investeringen en 1/3 voor innovatie. In 2016 werd een aanvraag voor een investering en zeven aanvragen voor innovatieprojecten ontvangen. Deze laatste liggen ter bespreking voor in de SSAQ. Het Vlaams aquacultuurplatform 2016 vond plaats op 16 november in Gent. Ter ondersteuning van de bestaande bedrijven en potentiële investeerders, werd er een call uitgebracht voor de positie van aquacultuurconsulent. Het ambitieuze doel van een Vlaamse productie van 430 ton werd niet gerealiseerd (de exacte productiegegevens zullen beschikbaar zijn in 2017). Evenwel rest er nog veel ruimte voor steun aan investeringen en zijn er verschillende jonge Vlaamse aquacultuurbedrijven met veel toekomstig groepotentieel.

PPR-4.4.1: Opstarten van alle werkgroepen in kader van de uitvoering van ‘Visserij verduurzaamt’

Omschrijving:

Situering:

Het Convenant "Visserij verduurzaamt" brengt 5 belanghebbenden samen: minister, departement, ILVO, provincie W-VL en Natuurpunt om een eerder voorgesteld project "Vistraject" als routeplanner te gebruiken om de visserij te verduurzamen. Daartoe werden 4 werkgroepen opgericht en een taskforce onder leiding van het kabinet zorgt voor de samenhang en strategische keuzes. In 2015 werd het startsein gegeven, nu moeten de werkgroepen activiteiten ontplooiën en projectvoorstellen formuleren.

Doel:

Meervoudig doelstelling:

1. Het hoofddoel blijft de verduurzaming van de visserij en het voeren van een onderbouwde communicatie naar de kopers.
2. Door te werken met 4 werkgroepen worden thema's samen met de sector grondig behandeld om te komen tot een co-creatie in beleidsontwikkeling.
3. Via de taskforce wordt voorrang gegeven aan initiatieven die in aanmerking komen voor financiële tussenkomst.

Indicator:

1. Communicatie-initiatieven vanuit het Convenant rond het thema verduurzaming
2. Nieuwe thema's hebben geleid tot een bijsturing van het beleid
3. Er werden goed geformuleerde projecten ingediend die voor betoelaging uit FIVA/EFMZV in aanmerking kwamen.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Zoals bepaald in het Convenant, werd een klankbordgroep georganiseerd met een ruime vertegenwoordiging uit sector, overheid, belangenorganisaties en een vertegenwoordiger van de Europese Commissie. Alle voorzitters van de werkgroepen hebben het relaas gebracht van het afgelopen werkjaar, gevolgd door een voorstel voor verdere activiteiten.

Vanuit de Werkgroep kwam het voorstel om het visquotabeleid te herzien. Dit was niet evident en heeft wat overredingskracht geleverd in 2016, maar er is nu een draagvlak zowel bij de sector als bij het ILVO.

Vanuit diverse werkgroepen zijn er voorstellen gelanceerd zoals verwerkingsvis, pladijs, vervolgt traject Valduvis en is een project ontwikkeld voor afval op zee. Dergelijke projecten lopen verder dan het jaar 2016 of zullen verder worden uitgevoerd in 2017.

////////////////////////////////////

PPR-4.4.2-AVKD: Inzetten op verdere ontwikkeling van aquacultuur en ondersteuning van aquacultuurbedrijven

Omschrijving:

Situering:

Het opzet van dit project is beginnende of reeds bestaande aquacultuurproducenten te ondersteunen bij de opstart en uitbouw van hun bedrijf.

Hiertoe worden verschillende middelen ingezet:

- Investeringssteun voor opstartende en bestaande bedrijven;
- Financiële steun voor advies op economisch, juridisch, technisch, wetenschappelijk en ecologisch vlak;
- Steun voor innovatie;
- Voortzetting van het Vlaams aquacultuurplatform dat o.a. een aanspreekpunt voor producenten vormt en producenten informeert en met elkaar in contact brengt door de organisatie van netwerkmomenten.

Daarnaast zal ook ingezet worden op de ontwikkeling van de aquacultuur op sectorniveau. In navolging van het project 'roadmap maricultuur' dat door het Agentschap Ondernemen gesubsidieerd werd en dat de mogelijkheden voor maricultuur op het Belgisch deel van de Noordzee in kaart bracht en een aantal pilootprojecten selecteerde, zal een gelijkaardige oefening gedaan worden voor zoetwateraquacultuur zodat basisinformatie voor startende informatie beschikbaar is.

Doel:

Meer aquacultuurproductie in Vlaanderen.

Indicator:

Stijging in de Vlaamse aquacultuurproductie met 430 ton.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Kleine afwijking.

Duiding:

De strategische stuurgroep aquacultuur (SSAQ) zal in 2016 vier maal samenkomen. Van het EFMZV en FIVA budget wordt 2/3 voorzien voor investeringen en 1/3 voor innovatie. In 2016 werd een aanvraag voor een investering en zeven aanvragen voor innovatieprojecten ontvangen. Deze laatste liggen ter bespreking voor in de SSAQ. Het Vlaams aquacultuurplatform 2016 vond plaats op 16 november in Gent. Ter ondersteuning van de bestaande bedrijven en potentiële investeerders, werd er een call uitgebracht voor de positie van aquacultuurconsulent. Het ambitieuze doel van een Vlaamse productie van 430 ton werd niet gerealiseerd (de exacte data van de productie zal beschikbaar zijn in 2017). Toch rest er nog veel ruimte voor steun aan investeringen en zijn er verschillende jonge Vlaamse aquacultuurbedrijven met veel toekomstig groeipotentieel.

OD 4.6: KIEZEN VOOR EEN VOEDINGSSYSTEEM MET MAXIMALE VALORISATIE VAN DE LANDBOUW EN VISSERIJPRODUCTEN

De uitvoering van de acties uit de ketenroadmap focust zich op de monitoring van voedselverliezen in de gehele keten, het delen van goede praktijken om voedselverlies in de keten te voorkomen, de mogelijkheden om gratis uitreiking beter benutten en stimuleren van het verwerken van verse producten. In dit verband werd in het voorjaar een mededeling aangenomen door de gehele Vlaamse regering, intussen wordt het rapport over cosmetische kwaliteitseisen afgerond. Ook werd een monitoringssysteem uitgewerkt, de eerste resultaten zullen begin 2017 gekend zijn. Ook op Europees niveau worden de besprekingen inzake voedselverliezen nauwgezet opgevolgd, zo werd er vanuit het departement input gegeven voor de Raadsconclusies. Wat het onderzoeksrapport over cosmetische kwaliteitseisen betreft, is het onderzoek en de workshop met stakeholders uitgevoerd. Het ontwerprapport is opgeleverd en wordt momenteel afgerond. de publicatie en het natraject zijn gepland voor begin 2017.

PPR-4.6.1-AMS: Uitvoeren van landbouwacties in de ketenroadmap

- a. Monitoring van voedselverliezen in de gehele keten**
- b. Goede praktijken om voedselverlies in de keten te voorkomen delen en te promoten**
- c. De mogelijkheden van gratis uitreiking beter benutten en stimuleren van het verwerken van verse producten**

Omschrijving:

Situering:

- 1) Rapporteren over uitvoering ketenroadmap aan de Vlaamse Regering
- 2) Studie over impact van cosmetische kwaliteitseisen op voedselverlies (uitbesteding)
- 3) Systeem voor monitoring voedselverlies doorheen de keten op poten zetten
- 4) Opvolgen EU ontwikkelingen voedselverlies

Doel:

- 1) Mededeling aan de Vlaamse Regering in maart 2016 met in bijlage rapportering uitvoering acties ketenroadmap 2015
- 2) Problematiek cosmetische kwaliteitseisen in kaart brengen
- 3) Gedragen systeem voor monitoring uitwerken en eerste rapportering opzetten
- 4) Inzicht in en betrokkenheid bij ontwikkeling dossier op EU-niveau

Indicator:

- 1) Mededeling aan de Vlaamse Regering aangenomen in maart 2016
- 2) afgerond onderzoeksrapport over cosmetische kwaliteitseisen in juni 2016
- 3) Monitoringssysteem opgezet in voorjaar, eerste rapportering in najaar 2016
- 4) Grondige opvolging dossier op EU-niveau (doorheen het jaar, vnl. eerste jaarhelft)

////////////////////////////////////

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Kleine afwijking.

Duiding:

- 1) Mededeling aan de Vlaamse Regering aangenomen in maart 2016 --> in orde. Rapportering van acties 2016 voorzien in februari 2017 met mededeling aan de Vlaamse Regering.
- 2) onderzoeksrapport over cosmetische kwaliteitseisen in juni 2016 --> onderzoek en workshop met stakeholders uitgevoerd. ontwerprapport is opgeleverd, afronding lopende. Publicatie en natraject gepland begin 2017
- 3) Monitoringssysteem: opgezet in voorjaar. dataverzameling en draften rapporten 2de helft 2016, publicatie voorzien begin 2017
- 4) Grondige opvolging dossier op EU niveau (doorheen het jaar, vnl. eerste jaarhelft) --> dossier CE opgevolgd en input rond food losses voorzien. Input VL verzekerd in council conclusions.

SD5: INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 5.1: EEN GEÏNTEGREERD ONDERZOEKS- EN INNOVATIEBELEID VOEREN IS PRIMORDIAAL

Met de maatregel ‘VLIF-projectsteun voor innovaties in de landbouw’ zet Landbouw en Visserij in op het stimuleren van innovatie en vernieuwing op het land- en tuinbouwbedrijf op het vlak van productie, verwerking en afzet van landbouwproducten. Voor de oproep 2016 is het totaalbudget 3,8 miljoen euro. Twee miljoen euro van dit budget wordt gereserveerd voor innovatieve ammoniak reducerende technieken. De overblijvende 1,8 miljoen euro staat open voor alle innovaties. Voor de oproep 2017 kan er ingediend worden tussen begin januari 2017 en eind maart, hierover werd in december 2016 reeds uitvoerig gecommuniceerd.

De geplande activiteiten in het kader van de evaluatie van het landbouwonderzoekslandschap, werden grotendeels doorlopen en afgerond. Dit is uitgemond in een interne nota die de context en inhoud van het Vlaamse landbouwonderzoek schetst. Daarnaast is er ook een beschrijving van de instrumenten en een overzicht van gefinancierde projecten. Dit werd gebruikt als input voor 2 workshops (rond organisatie en aansturing enerzijds en dierlijke productie anderzijds). Deze workshops leverden heel wat input op, die als basis zullen dienen voor het beoogde actieplan. Die laatste stap moet nog gebeuren, maar hiervoor is nog input van het kabinet nodig.

//

PPR 6.1.2-ABCO: BELEIDSDOMEIN PROJECT: Het beleidsdomein Landbouw en Visserij participeert actief aan diverse transversale thema's, horizontale uitdagingen en transitie van de Vlaamse overheid.

Omschrijving:

Situering:

Vanuit ABCO wordt erover gewaakt dat in de diverse werkgroepen er met één stem gesproken wordt vanuit het Departement Landbouw en Visserij en dat op lange termijn doelstellingen bewaakt en verdedigd worden.

Doel:

In 2016 zal er ingezet worden op een doordachte deelname aan transversale thema's, waarbij er prioritair ingezet wordt op de thema's die een directe band hebben met de Vlaamse land- en tuinbouwsector. Deze opdracht is nauw verwant met de opdracht van de ambtelijke werkgroep 'Beleidsafstemming' (vroeger: werkgroep bijdrage RA), waarbij gewerkt zal worden aan een transversale beleidsnota over de lange termijnuitdagingen van Vlaanderen.

Indicator:

- Opname LV in transversale beleidsnota;
- Screening van VO-WG's waar vandaag LV deelname is op meerwaarde.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd

Duiding:

In 2016 werden een aantal informele contacten gelegd met de entiteiten die deel zullen uitmaken van het nieuwe Departement Omgeving. Er werden een aantal afspraken gemaakt om de transparantie in de adviezen te vergroten en vervolgens een denkoefening te starten inzake uniforme adviezen. De invoering van de omgevingsvergunning eind februari 2017 is een eerste concrete stap in deze richting. In 2017 zal er dan ook verder ingezet worden op dit thema. *Het Departement Landbouw en Visserij is hiervoor sterk afhankelijk van het Departement Omgeving aangezien zij trekker zijn van dit proces.*

OD 6.2: ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING WORDT NAGESTREEFD

Het e-loket is afgelopen jaar verder geëvolueerd tot een gebruiksvriendelijk, bedrijfszeker en volledig self service portaal voor de klant van het Departement Landbouw en Visserij. Zo werden bestaande aanvragen verbeterd aan de hand van feedback uit evaluaties met gebruikersgroepen, nieuwe maatregelen online gebracht, zoals de vermindering van de melkproductie, en jaarlijkse campagnes hernieuwd. Daarnaast werden ook structurele aanpassingen aan de basisarchitectuur doorgevoerd om het e-loket performanter en stabiel te maken, o.a. voor grootgebruikers/volmachtenhouders. Belangrijkste knelpunten afgelopen jaar situeerden zich op vlak van exploitatie en middelen: een aantal hardware elementen zijn aan

vervanging toe en hebben afgelopen jaar ook onbeschikbaarheden veroorzaakt. Deze vervangingen zijn nog niet gerealiseerd maar op korte termijn ingepland. Aangezien het e-loket een dynamisch gegeven is waar continu verbetering op aan gebracht worden en nieuwe maatregelen aan toegevoegd worden, is het project niet afgewerkt maar 'op schema'.

Het project e-communicatie beoogt de formulering van een gedragen entiteitsoverkoepelende visie voor e-communicatie die vervolgens gerealiseerd wordt met behulp van efficiënte, herbruikbare en ondersteunende tools. Er zijn het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet in de realisatie van de entiteitsoverschrijdende visie die dankzij enquêtes, workshops en overlegfora met diverse stakeholders tot een gedragen resultaat zullen leiden. E-communicatie was van bij aanvang voorzien als een meerjarig project. Deze visie zal dan ook de komende jaar/jaren verder gerealiseerd worden door implementatie van de ondersteunende tools. Dit verzekert dat niet alleen een visie geformuleerd wordt, maar dat deze ook op een efficiënte manier in praktijk kan worden gebracht. Het belangrijkste knelpunt/leerpunt voor dit project is dat visievorming -zeker als dit entiteitsoverkoepelend moet aangepakt worden- een behoorlijke doorlooptijd kent. Het doel van het project, nl. dossiergebonden communicatie maximaal elektronisch en op uniforme wijze te laten verlopen, is evenwel nog steeds ongewijzigd en op termijn haalbaar.

Na overleg tussen kabinet en Boerenbond blijken de politiek en een belangrijk deel van de sector nog niet klaar voor een vereenvoudigde aangifte in de verzamelaanvraag. Dus stoppen we, samen met VLM, dit efficiëntieproject in de koelkast tot de geesten wat meer rijpt zijn. In tussentijd wordt het wel timmeren om de meest hardnekkige kunstmatige omstandigheden te kunnen weren uit onze aangifte en de aangifte zo auditproof mogelijk te maken.

PPR 6.2.1-ADO: In het kader van de toepassing van het nieuwe GLB en in de individuele ondersteuning van landbouwers, landbouworganisaties en intermediairen wordt het e-loket verder uitgebouwd met als doel een selfservice portaal te creëren voor de land- en tuinbouwer of zijn intermediair.

Omschrijving:

Situering:

Met het e-loket wordt een administratief eenvoudige methode vooropgesteld. Zo kan de klant zijn aanvragen begeleid laten invullen en indienen, waarbij de klant proactief geïnformeerd wordt over eventuele onjuistheden of onvolkomenheden en indien nodig zelfs belet wordt om onvolledige of incoherente aanvragen in te dienen.

Ook voor de administratie werd een administratieve vereenvoudiging vooropgesteld op twee vlakken. Ten eerste worden dankzij het e-loket alle gegevens, alfanumeriek en grafisch, automatisch in de toepassing geëncodeerd. De werklust en foutenmarge die ontstaat door het encoderen van papieren formulieren, valt volledig weg. Ten tweede zijn dankzij het e-loket de ingediende aanvragen beter ingevuld dan de papieren aanvragen, omdat de aandacht van de gebruiker voor het indienen al gevestigd wordt op onjuistheden en onvolledigheden. Hierdoor kunnen de aanvragen sneller, met minder naverwerking en bijkomende communicatie, behandeld worden.

Duiding:

Het project e-communicatie beoogt de formulering van een gedragen entiteits-overkoepelende visie voor e-communicatie, die vervolgens gerealiseerd wordt met behulp van efficiënte, herbruikbare en ondersteunende tools. Er zijn het afgelopen jaar belangrijke stappen gezet in de realisatie van de entiteitsoverschrijdende visie die dankzij enquêtes, workshops en overlegfora met diverse stakeholders tot een gedragen resultaat zullen leiden. E-communicatie was van bij aanvang voorzien als een meerjarig project. Deze visie zal dan ook de komende jaar/jaren verder gerealiseerd worden door de invoering van de ondersteunende tools. Dit verzekert dat niet alleen een visie geformuleerd wordt, maar deze ook op een efficiënte manier in praktijk kan worden gebracht. Als belangrijkste knelpunt/leerpunt voor dit project kan meegenomen worden dat visievorming -zeker als dit entiteitsoverkoepelend moet aangepakt worden- een behoorlijke doorlooptijd kent. Het doel van het project, nl. dossiergebonden communicatie maximaal elektronisch en op uniforme wijze te laten verlopen, is evenwel nog steeds ongewijzigd en op termijn haalbaar.

PPR 6.2.3-AOFC: Afstemmen en eenvormig maken van de dossier (via e-loket) en niet dossiergebonden communicatie naar de doelgroepen, waarbij de aandacht uitgaat naar vereenvoudiging, een vermindering van de administratieve last en de digitalisering van het aanbod. Er zal wel blijvende aandacht zijn voor IT-armoede.

Omschrijving:

Situering:

Afstemmen timing, inhoud, taal, ... van alle externe communicatie die naar onze primaire doelgroepen (land- en tuinbouwers en vissers) wordt verstuurd. Dit omvat dus zowel dossier- als niet-dossiergebonden communicatie.

Doel:

Werken aan het één-stem-principe en aan de digitalisering van de informatie binnen het departement. Aandacht hebben voor vereenvoudiging van de boodschap voor de doelgroepen.

Indicator:

Bevraging bij primaire doelgroepen via het e-loket.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Uitgesteld

Duiding:

Aangezien voor de start van dit project gewacht moest worden op de resultaten van de enquête rond de dossiergebonden communicatie, die pas recent beschikbaar is, wordt dit project mee opgenomen als prioritair project in 2017.

PPR 7.1.2-AOFC: Werken aan de organisatiecultuur via de uitrol van onze waarden

Omschrijving:

Situering:

Er wordt in dit project gebruik gemaakt van de reeds bestaande documentatie van de waardenworkshops van het strategisch seminarie (april 2015). Daarnaast wordt er ook gekeken naar de best practices van andere organisaties (Durabrik, WSE, Rekenhof, ...) en het overkoepelend beleid omtrent waarden binnen de Vlaamse overheid.

Doel:

We willen de bovenstaande informatie en feedback gebruiken als insteek om een gevarieerd aanbod samen te stellen om de waarden binnen de organisatiecultuur van het Departement Landbouw en Visserij meer ingang te doen vinden en te laten leven.

Indicator:

Indien we merken dat de waarden in onze organisatiecultuur echt beleefd worden of als er volgens de waarden gewerkt wordt, kunnen we spreken van een geslaagd project.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Doorheen het jaar kwam de werkgroep geregeld samen om de strategie verder uit te werken en de waarden een juiste plaats binnen onze organisatie te geven. Doorheen de waardenworkshops kregen we een beter idee van de wijze waarop deze waarden toegepast worden binnen onze organisatie. Ambassadeurs per afdeling houden het waardengebeuren sindsdien warm. Een natraject in 2017 is aangewezen.

Het geven van workshops was een grote stap en een uitdaging voor de werkgroep, we gingen langs bij alle medewerkers en op alle standplaatsen zodat iedereen zich aangesproken zou voelen. De waarden maken nu meer toepassingsgericht deel uit van onze organisatiecultuur, terwijl ze vroeger als begrip rondzweefden.

We ronden met succes de 14 waardenworkshops af binnen ons departement. De waarden worden nu verder uitgedragen door de ambassadeurs en ook vaker aangehaald in communicatie naar anderen/medewerkers toe.

Er was wel wat terughoudendheid van enkelen, maar eens de workshops aan de gang waren, ontvingen we enorm enthousiaste en positieve feedback. Verder is het gebruik van een klankbordwerkgroep aangewezen, zodat je kunt zien of je aanpak wel aanslaat bij alle soorten profielen van ons departement.

Een natraject is hier zeker aangewezen, aangezien we de waarden moeten levend houden. Als we ze niet meer onder de aandacht brengen, dan verwateren ze gewoon en kan dit element onze organisatiecultuur niet mee versterken.

De medewerkers zijn zich nu meer bewust van de waarden en hanteren deze iedere dag gedurende het uitoefenen van hun job. We hebben de waarden meer zichtbaar gemaakt, door het gebruik van posters en het effectief benoemen van de waarden in de verschillende communicatieacties naar de medewerkers (bv. communicatie over FUTO's in het kader van motivatie- belonings- en waarderingsbeleid, het opnemen van de waarden in de departementale basisdriehoek (missie, visie en waarden) die op elke verdieping/standplaats hangt ...).

PPR 7.1.3-AOFC: Ondersteuning en vorming van leidinggevenden, herdefiniëren van de rol van leidinggevenden

Omschrijving:

Situering:

In 2015 zijn heel wat veranderingsprocessen opgestart, waaronder een nieuwe entiteit met een vernieuwde visie, strategie, waarden en strategische doelstellingen, de invoering van het plaats-onafhankelijk werken met afschaffing van de prikklok, het efficiëntieverhaal.... Leidinggevenden hebben een zeer belangrijke rol om al deze veranderingsprocessen te faciliteren en hebben daarom ook een duidelijk kader en rolbeschrijving nodig, maar ook professionele ondersteuning bij het vervullen van hun rol. Deze behoefte werd zeer expliciet gesteld door de sleutelfiguren uit onze organisatie die de prioritaire projecten voor 2016 hebben bepaald. Het project kadert perfect in de HR-visie van het departement voor 2015-2019: "Het HR-beleid draagt bij tot een innovatieve cultuur met aandacht voor ieders talent en is gericht op een flexibele inzet binnen de organisatie. Hierbij is het coachende leidinggeven een positieve hefboom."

Doel:

Inzetten op en ondersteuning bieden aan de afdelings- en diensthoofden zodat zij de veranderingen in onze organisatie succesvol kunnen faciliteren en de strategische doelstellingen van onze organisatie tegen 2019 met glans worden bereikt.

Indicator :

Coachend leidinggeven wordt een evidentie en de projectproducten worden volgens projectplan per jaar afgeleverd.

Timing: 2016-2019.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Coachend leidinggeven is nog geen evidentie, maar is ook het doel tegen 2019.

////////////////////////////////////

PPR 7.2.2-AOFC: Inventarisatie van integriteitsrisico's in relatie met belanghebbenden

Omschrijving:

Situering:

De personeelsleden die in contact komen met belanghebbenden, moeten zich bewust worden van de integriteitsrisico's die hieraan verbonden zijn. Voor de functies die hieraan nood hebben, zal een kader worden opgesteld.

Doel:

Identificeren van de risicofuncties, de risico's en de noden van de betrokken functiehouders.

Indicator:

In discussiegroepen met functiehouders is duidelijk geworden wat de integriteitsrisico's zijn en welke functiegroepen nood hebben aan een kader rond integer omgaan met belanghebbenden.

Jaarevaluatie 2016:

Status:

Gerealiseerd.

Duiding:

Tijdens de workshop op 11 oktober werden de integriteitsrisico's in kaart gebracht. Er zijn zelfs acties/beheersmaatregelen bepaald om de risico's naar de toekomst toe nog meer te kunnen afdekken. Voor een aantal opgesomde risico's zal de dienst Omgeving een richtgevend kader opmaken. In 2017 zullen de opgesomde acties verder worden uitgewerkt door de dienst Omgeving zelf.

Dit pilootproject is ook voorgesteld op het Maturiteitsforum van 18/11 en er is ondertussen een nieuwe vraag gekomen vanuit de dienst Kwaliteit Plant om voor hen ook een dergelijke oefening te doen.

OD 7.3: WELZIJN

Inzake het project "doorlichten van de organisatie op het vlak van psychosociale risico's": het project met de KU-Leuven kon niet doorgaan. Als alternatief heeft het Departement Landbouw en Visserij ingeschreven op de pilootstudie van StressBalancer, een e-learning tool die de personeelsleden aanleert hoe ze met stress op het werk kunnen omgaan. Via mail werden personeelsleden uitgenodigd om deel te nemen op 4 momenten, 2 in 2016 (23 mei en 26 september 2016) en 2 in 2017 (23 januari en 22 mei 2017). Er werd in december nog een reminder op de muurkrant gezet om alsnog deel te nemen aan de 2de bevraging van 2016. Dit project wordt voortgezet in 2017.

////////////////////////////////////

2 RAPPORTERING OVER DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR REGERINGSAFSPRAKEN

2.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

De enige aanbeveling die nog openstond voor ons departement, was de aanbeveling rond efficiëntie. Deze werd in maart 2016 herbekeken en opgestart. De nieuwe streefdatum is nu 31/12/2017:

“A07: Om de efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken, ontwikkelt het departement een systeem dat haar in staat stelt om de (productie)middelen/apparaatskosten in hun totaliteit toe te wijzen aan de organisatie-doelstellingen en/of de (kern)processen en projecten”.

Het departement volgt hiermee de evolutie rond prestatiebegroting binnen de Vlaamse overheid. In dit project worden stappen gezet om structureel de productiemiddelen te verbinden aan de doelstellingen. Hiervoor moet de gehele Vlaamse overheid nog een aantal gezamenlijke drempels wegwerken (timing planningscyclussen, ontwikkelen inhoudelijke kapstok, ..). Daarnaast wordt er verder aan goed doordacht financieel management.

Motivering Audit Vlaanderen: Het departement engageert zich voor het project van de Vlaamse overheid om te werken naar een prestatiebegroting, waarbij de productiemiddelen structureel gekoppeld worden aan de doelstellingen. Binnen dit project moeten nog een aantal stappen gezet worden voordat er sprake is van een volledig uitgewerkt systeem om efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken. Daarentegen staat het departement wel al verder in de uitwerking van haar portefeuille van efficiëntieprojecten.

Het departement streeft ernaar, via het doorvoeren van 13 projecten in functie van meer efficiëntie in haar werking, het aantal VTE te verminderen. Een nulmeting van het aantal VTE werd reeds uitgevoerd. Deze meting bestaat uit de procescascade. Op basis daarvan werd het aantal betrokken VTE opgesomd. Het departement plant deze meting te herhalen na uitvoering van (een aantal van) de efficiëntieprojecten. Voor de 13 projecten werd een projectplan opgemaakt en een trekker aangesteld. Eén project bevindt zich reeds in de eindfase. De overige projecten moeten nog worden geïmplementeerd. Op het moment dat een beduidend aantal projecten zijn afgerond en een volgende meting n.a.v. de projecten heeft plaatsgevonden, kan de aanbeveling als gerealiseerd gevalideerd worden.

Daarnaast is er in 2016 nog één aanbeveling bijgekomen uit de thema audit rond projectmatig werken, waarbij de integratie tussen het ex-agentschap en het ex-departement onderzocht werd op zijn projectmatigheid.

////////////////////////////////////

2.3 PERSONEELSBESPARINGEN

Het Departement Landbouw en Visserij engageert zich om de afspraken van het Regeerakkoord inzake personeelsbesparingen en de afbouw van de weddekredieten, na te komen.

De besparing voor het Departement Landbouw en Visserij in het kader van de besparingsronde 2014-2019 komt neer op een besparing van 62 koppen en -3.634.691,48 € budget (dit is een correctie gedaan op 30 juni 2016 op de eerste cijfers van 64 koppen en 3,75 miljoen weddekredieten).

De kerntakenoefening van het Departement Landbouw en Visserij heeft impact op 23,5 VTE die bijdragen tot de afbouw van de beoogde 62 personeelsleden tegen eind 2019.

Personeelsbesparingen Departement LV	Start	Na Besparing 2014	Na Besparing 2015	Na besparing 2016	Saldo nog te besparen na 2016
Koppenbesparing van 632 naar 568 in 2019 = 64 koppen	632	622	610		
Aangepaste startbasis en doel 30/06/2016: van 613 naar 551 in 2019 = 62 koppen	Corr 613	Corr 603	Corr 591	565	14
Weddekredieten besparing van 3.63 miljoen	0		- 1.016.636,13 €	-654.854,56 €	1.963.200,79 €

Er werd een overkoepelend efficiëntieprogramma opgestart in 2016 dat moet bijdragen om deze besparingen haalbaar te maken.

